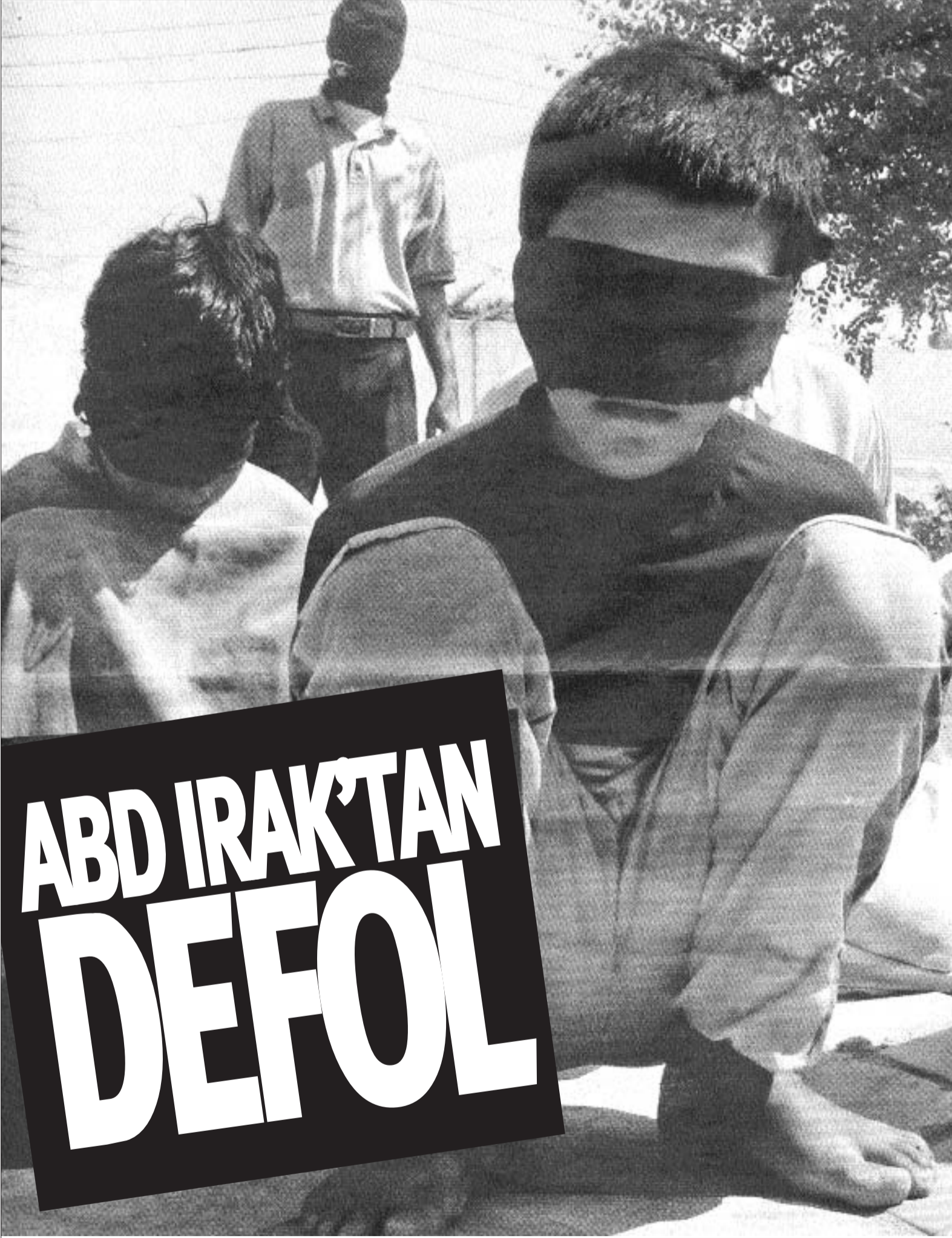

sosyalist işçi

SAYI: 226

29 Ekim 2004

1.000.000 TL.

**ABD IRAK'TAN
DEFOL**

**BUSH'A HAYIR,
IRAK'TA İŞGALE SON**

**30 ekim
saat: 13.00
Taksim Gezi Parkı**

**KESK yeniden
kitlesele
mücadeleye**

sayfa: 4

**Bush'a hayır
Irak'ta işgale son!**

Şenol Karakaş

sayfa: 5

**Irak direnişine
koşulsuz destek**

Doğan Tarkan

sayfa: 6

**Sosyal
forumlar ve
Türkiye solu**

Roni Margulies

sayfa: 12

Gazze, Necef, Felluce, Vietnam

**Irak
direniyor**

sayfa: 8-9

**ASF-Londra
Hareketimiz şimdi
nereye gidecek?**

**Savaş karşıtı
dev gösteri:
100 bin kişi**

sayfa: 10-11

**Kadınları
zincirleyen sistem**

sayfa: 12-13

AKP emekçilerin haklarına saldırıyor

KESK yeniden kitlesel mücadeleye

Sahte Sendika Yasası, sahte olmaktan çıkıp kamu çalışanları sendikalarının yasal yapılarını ve hareket kurallarını tayin eden bir yasaya dönüştüğünden beri KESK'te ciddi bir durgunluk yaşanıyor.

KESK ya da bağlı sendikalar zaman zaman çeşitli sorunlar için sokağa çıksa da kısıtlı güçleri harekete geçirebildiği gözleniyor. Oysa kamu çalışanlarının en çok bugün mücadeleye ihtiyacı var, en çok bugün direnişe ihtiyacı var, en çok bugün KESK'e ihtiyacı var.

Tek başına iktidar olmanın verdiği gücü IMF'nin emir erliğini pervasızca yerine getirmek için kullanan AKP iktidarı işçi sınıfının kazanılmış haklarına çok yönlü bir saldırı başlattı.

Ücret zammı değil sadaka!

Hükümetin kamu emekçilerine 2005 yılı için yapacağı ücret artışını kamu çalışanlarına "aç kalmaya devam edin" demektir. En yüksek kamu çalışanı ücretine yüzde 8.1, en düşük kamu çalışanı ücretine yüzde 12.1 ve ortalama kamu çalışanı ücreti için yüzde 10.7 oranında zam yapıldı.

Gerçek ücret artışları ise ortalamalar üzerinden yüzde 8 oranında gerçekleşti. Ücret artışları Ocak ayından itibaren kamu çalışanlarına yansımayacak, ortalamalar üzerinden yüzde 5, Temmuz ayında ortalamalar üzerinden yüzde 5 biçiminde yansımaya. Böylece en düşük kamu çalışanı ücreti Ocak ayında 510 milyon, Temmuz'da 540 milyon olacaktır. Toplam artış miktarı sadece 59 milyon lira. Günde yaklaşık 1 milyon lira.

Kamunun yeniden yapılandırılması

Haziran ayında hükümet "Kamunun yeniden yapılandırılması" adı altında yasaları meclise getirdi ve bu yasalar birer birer meclisten geçti. Yasaların, Dünya Bankası, Dünya Ticaret Örgütü ve IMF gibi küresel kuruluşların isteklerinin bir ifadesi olduğu çok netti.

Yasaların gerçek amacının, kamu hizmetlerinin ticar-

KESK hızla eski mücadeleciler günlerine dönmeli ve en kısa zamanda bütün emek güçlerini birleştiren bir mücadeleciler merkez haline gelmelidir.

KESK silkelenmeli

KESK'in işçi sınıfının bir dizi temel kazanımına yönelik saldırıları durdurmak için atması gereken en önemli adım, kamu çalışanlarının temel örgütü olduğunu bir kez daha kanıtlamaktır. Sahte Sendika Yasası'nın Meclisten geçmesinin ardından bir dizi kamu çalışanları sendikası öne çıkmaya, toplu görüşme masasında söz sahibi olmaya başladı. Yıllar boyunca KESK ve öncüllerinin sürdürdüğü müthiş direniş ve kitlesel hareketliliğin meyvelerini umulmadık bir şekilde KESK dışında ki kamu çalışanları konfederasyonları toplamaya başladı.

Buna bir son vermek zorundayız. Atılacak en önemli adım ise, KESK'in tabanına dönmesidir. Sendikalar, tabanlarıyla, tabanları harekete geçtiği, güçlü taban örgütlenmelerine sahip olduğu oranda etkindir. Tabanın harekete geçmesi için tek tek örgütlü olunan tüm işyerlerinde canlılığın sağlanması, işyeri sorunları genel sorunlara bağlanarak harekete geçilmesi gerekiyor.

Yüzbinlerce kamu çalışanının işyerlerinde yaşanan sorunlara karşı örgütlenmesi, KESK kitesinin sendikalarına yabancılaşmasını kırmak için de önemli bir hamle olacaktır.

Üstelik, işyerlerinde sağlanacak en küçük hareketlilik bile, daha fazla kamu çalışanının KESK'e üye olmasını sağlayacaktır.

Tabanın cansızlığında, sadece KESK yönetiminin birkaç sol partinin koalisyonu biçiminde oluşması etken değil. İşyerlerinde de, şubelerde de KESK'e bağlı sendikalar değişen dengelerle oluşan sol ittifakların belirlemesi altında. İlkesiz, sadece sendika yönetimlerinde güç sahibi olmak için yapılan ittifaklar ne kamu çalışanlarının genel eğilimini yansıtmakta ne de KESK'i tek bir adım ileri çekmekte.

ileştirilmesi, kamu kuruluşlarının tasfiye edilmesi ve kamu çalışanlarını iş güvencesinin ortadan kaldırılarak köleleştirilmesi olduğu ortaya çıktı.

Suyu da satıyorlar

Meclisin "kamu reformu" patentli yasaları karar bağlama günlerinde AKP'nin hedefinin kamuda kazanılmış hakları dağıtmak ve tüm kamusal hizmetleri özel sermayenin karlanması için kulanma açmak olduğunu gösteren başka bir gelişme daha yaşandı. Bütçe Plan Komisyonu'nda Belediyeler Yasa Tasarısı görüşülürken

AKP'li milletvekilleri tarafından verilen "İçme, kullanma ve endüstri suyu sağlamak, toplu taşıma yapmak, katı atıkların toplanması, taşınması, ayrıştırılması, geri kazanımı ve ortadan kaldırılması gibi hizmetlerin 49 yıllığına özel şirketlere devir edilmesi ve belediyelerin su ve doğalgaz fatura tahsilatının özel kişilerce yaptırılacağı" şeklindeki önerge aynen kabul edildi.

Özel şirketlerin suyun dağıtımını denetimlerine aldıklarında ne kadar vahşi politikalar uyguladıklarının somut bir örneği Bolivya'da yaşandı. Özel bir su şirk-

tinin su dağıtım haklarını aldığı Bolivya'da insanların evlerinin çatılarında yağmur damlalarıyla çanaklarını doldurmalarını dahi yasaklayan yasalar çıkartıldı.

SSK gasediliyor

Kamu çalışanlarının ya da özel sektörde çalışan işçilerin alınterinden yapılan kesintilerle kurulan Sosyal Güvenlik Hizmetleri ve milyonlarca emekçinin ve ailelerinin yararlandığı Sosyal Sigortalar Kurumu AKP'nin yeni yasa tasarısıyla çökertilmeye çalışılıyor. Hazırlanan yasanın temel hedefi SSK'yı imha etmek.

54 bin 167 sağlık personeliyle 33 milyon SSK'lıya hizmet veren SSK Sağlık Bakanlığı'na ve başbakanlığın insafına terk edilecek. Bu yasayla, aynı zamanda Kamu Yönetimi Temel Kanunu'nun uygulaması da kolaylaşacak. SSK'da çalışan 50 bin kişinin ve Sağlık Bakanlığı'ndaki 200 bin kişinin sözleşmeli personel olmasının önünü açacak, işten atılmaları kolaylaşacak.

Ve bütçe

AKP'nin hazırladığı 2005 yılı Bütçesi emekçilere yönelik tüm bu saldırı başlıklarının toparlandığı bir belge. 2005 yılı bütçesi, "vergi gelirleriyle borç ve faiz ödeme bütçesi" durumunda. Bütçede yatırıma sadece o da sembolik bir rakam olan 8.5 katrilyon lira ayrılıyor. İşsizlikte azalma eğilimi olduğunu söyleyen sermaye temsilcisi gazeteciler dahi yatırımlara ayrılan bu oran karşısında sessiz kalmayı tercih ettiler. Yatırımın olmadığı bir ekonomide işsizliğin azalması düşünülemez. Bu, önümüzdeki dönemde de 10 milyonu bulan işsiz rakamının artacağını gösteriyor.

Bütçe gelirlerinin yüzde 70'i dolaylı vergi, yüzde 9'u ise kurumlar vergisinden geliyor. Bu sermayenin vergilendirilmediğinin kanıtıdır. AKP yoksul halktan aldığı gelirleri sermayeye aktarmaya devam edecek. 2005 yılı bütçe öngörüsünün çizdiği tablo bu.

KESK mücadele etmeli...

Kuşkusuz bu sorunlar sadece kamu çalışanlarının sorunu değil. Tüm emekçiler IMF'nin AKP sosl saldırı programının hedef tahtasında. Fakat KESK'in bir farklılığı var. KESK, son yılın mücadele deneylerine sahip olan binlerce kamu çalışanını bünyesinde barındırıyor.

Diri, mücadele etmeye istekli, taban örgütlenmesini canlandırmış bir KESK tüm işçi sınıfının mücadelede birliğini sağlama yeteneğini de taşımaktadır.

Kamu çalışanlarının üzerindeki ölü toprağın silkelenmesine en çok bugün ihtiyacımız var.

Sağlığımızla oynamayacağız

AKP hükümetinin SSK ve sosyal güvenlik sistemine yönelik saldırı tasarısına karşı başta DİSK olmak üzere bir çok konfederasyon ve bağlı sendikalar ve odalar mücadeleye başladı.

DİSK, SSK hastanelerinin devrine karşı 21 Ekim'de bir çok ilde eylem düzenledi. Başta sendikalar ve kitle örgütleri olmak üzere tüm halkı mücadeleye çağıran DİSK, SSK'ya sahip çıkmak amacıyla başlatılan eylemleri sürdürmeye kararlı.

İstanbul'da SSK
Okmeydanı Hastanesi'nde bir araya gelen DİSK üyesi işçilere, TTB, SES, Yol-İş İstanbul 1 No'lu Şube ile hasta ve hasta yakınları da destek verdi. Hastanenin içinde yürüyüş yapan işçi ve emekçiler, sık sık "SSK halkındır halkın kalacak", "Sağlık haktır satılmaz", "AKP sağlığa zararlıdır", "AKP yasasını al başına çal" sloganlarını attı.

DİSK üyesi işçiler Ankara'da SSK Genel Müdürlüğü önünde eylem yaptı. SES Ankara Şubesi ve Ankara Tabip Odası DİSK'in eylemine destek verdi.

Adana'da SSK Bölge Müdürlüğü önünde DİSK, İzmir'de ise SES İzmir Şubesi Bozkaya Hastanesi önünde eylemler yaptı. İzmir'deki eyleme SSK Bozyaka Hastanesi çalışanları, doktorlar, hemşireler, diğer hastanelerden gelen sağlık emekçileri ve öğretim üyeleri ile Türk-İş'e bağlı Yol-İş, Harb-İş ve Kristal-İş sendikalarına üye işçiler katıldı.

DSiP kadıköy

anti-semitizm ve siyonizm madalyonun iki yüzü

4 kasım, perşembe saat: 18.00

BARİŞ MANÇO KÜLTÜR MERKEZİ Nailbey Sokak

Ayrıntılı bilgi için 0536-888 83 67 0537 354 29 39

DSiP beyoğlu

toplumsal cinsiyet, sınıf ve sömürü

6 kasım, cumartesi saat: 16.00

KARAKEDİ KÜLTÜR MERKEZİ Büyükparmakkapı Sk 8/4

Ayrıntılı bilgi için 0536 335 10 19 0212 244 39 05

DSiP ankara

che ve devrim

6 kasım, cumartesi saat: 19.00

Mithatpaşa Cd, No:34F Kat: 4, No: 23

Ayrıntılı bilgi için 0532 475 01 50

GDO'ya HAYIR PLATFORMU

1 Kasım, 11.00, Abdi İpekçi Parkı, Sıhhiye - ANKARA

BAŞYAZI

Reform mu,
devrim mi?

Sosyalistler bu sorunu daima tartışır- lar. Bir kısım sosyalistler, reformlar uğruna mücadeleyi bütünüyle redded- erler. Onlar işçilerin, emekçilerin ekonomik koşullarını düzeltmek için giriştikleri mücadeleleri de küçümser- ler. Böyleleri hayal aleminde yaşayan sol sekterlerdir.

Reformlar için mücadele etmemiş bir işçi sınıfının devrim yapması mümkün değildir.

Bir de tüm mücadeleyi reformların kazanılması olarak görenler var. Onlara reformistler diyoruz. Devrimci sosyalistler ise reformlar için mücade- lenin daima ön safında olurlar ama daima daha ileriye gösterirler.

Kendilerini reformlar ile sınırlamazlar. Günümüzde reform mu, devrim mi sorusu savaşa karşı tutumda ortaya çıkmaktadır.

Bugün bütün dünya emekçileri için temel çelişki Amerika emperyal- izminin Irak'ı işgalidir. Bu temel çeliş- ki emekçilerden yana çözülmedikçe, yani ABD Irak'tan kovulmadıkça, bütün dünya emekçileri için koşullar zordur. Reformları kazanmak bile mümkün değildir. Çünkü karşımızda kendisine güvenli saldırgan bir emperyalizm vardır.

Irak direnişinin kazanması durumun- da ise zayıflamış bir emperyalizm ola- caktır. Bu, bütün dünyada emekçiler için devrimci çözümün kapılarının açılması demektir. Belki bir çok ülkede devrimin subjektif koşullarıyetersiz olacaktır ama mağlup bir emperyal- izm bütün ülkelerde devrime olanak sağlayacaktır.

İşte tam da bu nedenle bütün dünya- da emekçiler için mücadelenin ana halkası savaşa karşı tutumdur. Irak direnişinin zaferidir.

Irak direnişi kazanırsa Arjantli emekçi de, Koreli'de, Nijeryalı'da kazanma şansını elde edecektir. Tersii durumunda ise yeni liberal saldırı daha da güçlenerek üzerimize gelecektir.

Bizim cevabımız devrim. Bu nedenle Irak direnişini koşulsuz destekliyoruz. Direnişin ayrıntıları ile ilgilenmiyoruz. Bizim cevabımız devrim. Bu nedenle savaşa karşı mücadele temeldir diy- oruz.

Bizim cevabımız devrim ama reform- lar için de mücadele diyoruz. Sosyal haklar için de mücadele diyoruz. Ve zaten savaşı kapitalizme bağlayarak, antiemperyalist, antikapitalist bir mücadele sürdürüyoruz. Bu nedenle savaşa karşı gösterilerde "biz anti kap- italistiz" diyor, başka bir dünya istiy- oruz.

sosyalist işçi

15 Şubat 2003. Filistin'de Ramallah kentinde savaş karşıtı gösteri

Laik bir Filistin devleti
fikri güç kazanıyor

Filistinlilerle İsrail arasındaki mücadele bugün dünya gündeminin en önemli maddesi durumunda.

Bölgenin istikrarsızlığının başlıca unsuru ve Arap ve İslam dünyasını hareketlendiren bir konu.

Herkes bu sorunun acil bir çözümü ihtiyacı olduğunu biliyor, fakat, kimse sorunu çözemiyor.

Ghada KARMİ

1974'den beri önerilen çözümler hep aynı temele dayanıyor; İsrail'in yanı sıra bağımsız bir Filistin devleti öneriliyor.

Filistin devletinin parametreleri hiçbir zaman kesin olarak tarif edilmedi ama ancak geniş bir anlayış birliği oluşuyor. Bu bağımsız Filistin devleti İsrail'in 1967'de işgal ettiği topraklarda oluşacak.

2002'de, ilk kez bir ABD Başkanı bu fikri desteklediğini açığa ilan etti.

Ne var ki bir çok Filistinli (ve giderek çoğalan birçok İsraili için de) bu çözüm tercih edilmiyor.

1969'da, FKÖ'nün marksist örütlerinden Demokratik Halk Cephesi farklı bir fikir ileri sürmüştü, İsrail'in yerine laik, demokratik ve dinlerine ve entisitetlerine bakılmaksızın bütün vatandaşlarına karşı eşitlikçi olacak bir devlet olmalıdır.

Ancak her iki tarafta da çoğunluğun bu fikre karşı çıkması, İsrail tarafından yenilmiş olmak, FKÖ lidrlığının laik Filistin devleti fikrinden vaz geçerek iki devlet fikrini benimsemesine yol açtı.

Ne var ki bu fikir tamamen ölüp gitme- di, ve son on yılda giderek büyüyen bir desteğe sahip olmaya başladı.

Son yıllarda tek devlet olasılığını tartışan onlarca makale yayınlandı ve Lozan, Londra ve New Yprk'da bir çok tek devlet fikrini savunan grup oluştu.

Tek bir devleti paylaşma fikri şaşkıncı olmayan bir biçimde siyonistler tarafın-

dan reddedilmekte.

Özellikle İsrail işgali altında yaşayan birçok Filistinli içinde başka nedenlerle tek devlet fikri uygun gelmiyor.

Tek devlet fikrinin iki temel argümanı var, bir taraftan, iki devlet fikri artık pek geçerli değil ve ikinci olarak da, geçerli olsa da istenen bir şey değil.

İsrail'in Filistin topraklarına yerleşimler doldurmasıbir Filistin devletinin gerçek- leşmesine olanak tanımıyor. Batı Yakası haritasına kısa bir bakış bile yerleşim yer- leri, ara yollar ve barikatlarla duvarı gösterecektir.

Batı Yakası'nın Filistin topraklarında şu anda 400 bin Yahudi var (artı 200 bin Yahudi'de Kudüs'te yaşamakta) ve böl- genin suyunun yüzde 80'i İsrail'e pom- palanmakta.

Duvar bittiğindetoprağın yüzde 40'ı o denli parçalanmış ve birbirinden kopuk hale gelmiş olacak ki bu topraklar üzerinde bir devlet oluşturmak imkansız.

1967'den beri bütün İsrail hükümetleri işgal altındaki toprakların yerleşime açıl- ması politikasını titizlikle sürdürüyorlar. İşte bu nedenle insanlar tek devleti ter- cih ediyorlar.

İsrail tarafında artık bazıları Yahudi devletinin geleceğinden endişeleniyorlar. Hem ahlaki olarak hem de fiili olarak.

Bunların çoğu İsrail toplumu başka bir halkı ezdiği için yozlaşmaktadır diyor. Ve israile karşı duyulan nefretin birgün onun kurbanlarının elinde yok olmasına yol açabileceğini söylüyorlar.

Böyle düşünenler, şimdilerde Arapların ve Yahudilerin aynı toprakları paylaştığı iki uluslu bir devletten bahsediyorlar.

Bu siyonistlerin toprak hırslarını sınır- layacak olsa da bir Yahudi anavatanının koruyacak bir çözüm.

Ayrı bir Filistin devleti için lojistik bir olasılık göremeyen Filistinliler için de bu çözüm Filistin ulusu için bir temel oluştu- ruyor.

Ama eğer iki devlet çözümü lojistik olarak mümkün olsaydı da istenir bir şey olmazdı.

Toprağın eşitsiz dağılımına neden ola- cak (Filistin bölgesi orjinal Filistin toprak- larının sadece yüzde 22'si olacak) ve geri dönme hakkı olan bütün göçmenlere yet- meyecek.

Ayrıca etnik ve dini olarak ayrımcı olan ve eski toprak taleplerine ve bu topraklar üzerinde yaşayan yerli halkı cezalandır- mayı sürdürececek bir devletin devamına izin verecek.

Filistinlilerin sorunu kaybettikleri toprakları nasıl geri alacakları, göçmen- leri nasıl geri getirecekleri ve halkları için nasıl normal bir hayat kuracaklardır.

Bunların hiçbiri İsrail siyonist, ayrımcı bir devlet olarak kaldığı sürece mümkün değil.

Tek insani, adil ve pratik olan çözüm toprağı İsraililer ve bu topraklarda olan Filistinliler arasında bölüştürmek ve aynı zamanda yerlerinden uzaklaştırılmış olanların geri dönme hakkının tanın- masıdır.

Bu, bu öneriye karşı çıkanların sık sık iddia ettikleri gibi "İsrailileri denize dök- mek" değildir.

Bu talebe karşı birçok iddia ortaya atıldı.

Ne yazık ki, bunların hepsi İsrail'de yaşayan Yahudilerin rüyalarının bozul- madan devam etmesi, ve şu anda güçler dengesinin onlardan yana olması biçiminde özetlenebilir. Bu doğru ama şimdilik.

Laik, birleşik tek bir devlet çözümü ahlaki olarak yaşıyor ve bütün ilkesel öneriler gibi politikanın ve tarihin eğilip bükülmelerine rağmen yaşamaya devam da edecektir.

Ghada Karmi Filistinli aktivist ve yazardır. Fatmayı Ararken adlı kitabı Türkçe'de Everest Yayınları'ndan çıkmıştır. KARAKEDİ KİTABEVİ'nden alabilirsiniz.

Foto:Ali Öz

direniş-müzik-devrim

Jazz, Rock ve Rap, isyandan uyuma

• Direniş ve halk müziği • Devrimci Beethoven

Ayrıntılı bilgi için 0537-701 00 39 / 0212-244 39 05

27 Kasım, Cumartesi, KARAKEDİ'de

Kıbrıs: Kalıcı barışı nasıl sağlayacağız?

Kıbrıs birçok yazarın söylediği gibi Türkiye açısından önemli bir bölge. Ortadoğu'nun hemen yanında bir 'uçak gemisini' andırıyor. Orta doğunun zengin petrol kaynaklarını düşününce, bu bölgenin ve Kıbrıs'ın sadece Türkiye'nin değil, Avrupa ve ABD gibi bir çok emperyalist odağın da ilgisini çektiğini söylemek için dahi olmaya gerek yok.

Genellikle son dönem stratejistlerinin unutmaya eğilimli olduğu bir konu var. O da Kıbrıs'ı, bir 'uçak gemisinden' ayırarak, bir milyona yakın nüfus.

Kıbrıs geçtiğimiz dönemde çok farklı bir açıdan daha göze çarptı. Adayı adeta kasıp kavuran barış hareketi, Türkiye'nin 1974'ten beri süregelen resmi ideolojisinde büyük bir yarık açtı. Türk ordusunun Kıbrıs'ta yaptıklarında o kadar da masum olmadığı, sanıldığı gibi Kıbrıslıların 'isteği' üzerine adaya konuşlanmadığı daha bir açıktan söylenir oldu.

Barış Hareketi

Kıbrıs'ta barış hareketinin ortaya çıkışı ve gelişimi herkesin beklentisinden

daha hızlı gerçekleşti. Ardi ardına gelen eylemler 70-80 bin kişinin toplandığı mitinglere dönüştü. Kıbrıs halkı adada çözümden ve barıştan yana olduğunu 'bu memleket bizim' diyerek gösterdi.

Hatırlamakta fayda var, Kıbrıslıların 'bu memleket bizim' sloganı kuzey yönetimine ve Türkiye'ye karşı bir ifadeydi.

Toplam nüfusu 180 bin kişi olan bir yerde 80 bin kişinin sokağa çıkması büyük olasılıkla tarihte eş olmayan bir olaydır. Aynı oranı Türkiye nüfusuna uygulaysaydık, 30 milyon kişinin bir gösteri alanına toplanması gerekirdi.

Bu halk hareketini ortaya çıkaran etkenler ekonomik anlamda yaşanan yoksulluk ve Kıbrıs'ın geleceğinde söz sahibi olma isteğiydi. 30 yıldır tecrit altında yaşayan bir halk yaşadığını ve ayakta olduğunu gösterdi.

Kıbrıs'ta gerçekleşen bu eylemlerin etkisi iki anlamda sürdü. Kıbrıs'taki kitleler daha yeni yeni gelişmeye başlayan (özellikle Türkiye'deki) savaş karşıtı hareket için önemli bir esin kaynağı olacaktı. Türkiye

Devleti ise konuyu Milli Güvenlik Kurulu'nda ele alarak çeşitli açılımlar yapmanın şart olduğu sonucuna varacak ve o güne kadar kapalı olan sınır kapılarını açarak karşılıklı geçişlere izin verecekti.

Kuzey Kıbrıs ve Türkiye Kıbrıs sorunu içinde bulunduğumuz şekliyle 30 yıldır Türkiye'nin ve dünyanın gündeminde. Bu otuz yıl boyunca değişmeden neredeyse tek şey kuzeydeki yönetimin cumhurbaşkanı Rauf Denktaş.

Yine bu otuz yıl içinde ortaya çıktı ki Türkiye'nin '74 operasyonuna gerekçe olarak sunduğu eylemlerin bir kısmının talimatını da aynı kişi vermiş. Sadece bununla da kalmıyor, Rumlara karşı örgütlenen faşist çetelerin kuruluş aşamalarında, çeşitli gazetecilerin evlerine konan bombalarda bu şahsın izlerine rastlamak mümkün.

Türkiye 30 yıldır hiçbir haklı gerekçe olmaksızın adadaki işgalci varlığını sürdürüyor. Hem de Kıbrıslı Türklere rağmen. Bu pozisyonunu korumak için Kıbrıslıları tehdit etmekten bile geri durmadığını biliyoruz. Peki adadaki siyasi dengeleri değiştirmek için devletimizin büyük çabalarıyla adaya yerleştirilen faşistlere ve Toros köylülerine ne demeli? 180 bin kişinin yaklaşık 100 bin kişilik bir bölümünün '74 sonrası adaya yerleşen yada yerleştirilen kişilerden oluştuğu söyleniyor.

Türkiyeliler olarak Kıbrıs sorununun çözümüne ilişkin yapabileceğimiz bir katkı varsa, o da Türkiye'nin hiçbir şart ve koşul gözetmeden Kıbrıs'tan çekilmesini

Halkın iradesini çiğneyerek hükümet kurma görevini UBP'ye verdi

sağlamaktır. Çünkü Türkiye'nin Kıbrıs'taki varlığı sorunu olabilecek en kötü boyuta taşımakta ve sadece Kıbrıs sorununun çözülmesini geciktirmektedir.

Annan Planı

Kofi Annan'ın hazırladığı planın adanın iki tarafında yarattığı etkiler ve referandum sonuçları birçok tartışmayı beraberinde getirdi. Çok kaba yorumlara göre adaya barış gelmemesinden plana hayır diyen güneyliler sorumlu tutuluyor. Daha inceltirilmiş eleştiriler ise güneydeki hayır oyunu milliyetçiliğin zaferi olarak görülürken, kuzeyin evetini AB hayranlığına bağlıyor. Ancak bu iki görüş de olup biteni açıklamaktan aciz. Kuzeyin 'evet'i ile güneyin 'hayır'ı arasında bir çelişki yok.

Kuzey Kıbrıs halkının plana esas olarak 30 yıllık tecritten kurtulmanın bir yolu olarak baktığına

kuşku yok. Türk devlet bürokrasisinin yine çeşitli yollarla 'hayır' oyunu kışkırtmaya çalıştığı bir ortamda Kıbrıslı Türklere, adada saltanat süren karanlık güçlere karşı çareyi 'evet' oyununda gördü. Bu planın çözüm getiremeyecek olması, sorunu bizzat yaratan güçlerce hazırlanmış olması anlaşılır şekilde ikinci planda değerlendirildi.

Kıbrıslı Rumlar ise ABD merkezli 'evet' basıncına karşı bir refleks geliştirdi. Colin Powel'den AB'nin yetkili ağızlarına kadar geniş bir koro, tüm faturanın 'hayır' diyen tarafa kesileceği tehdidinde bulundu. Ancak güneyde, planın neler getirip neler götürdüğü, kuzeydeki ekstra faktörlerin dışında değerlendirilme şansına sahipti ve nitekim öyle de oldu. Kıbrıslı Rumlar, her türlü dış basınca rağmen ABD'de pişirilen bu planın ada için bir şey ifade

etmediğini dünyaya duyurdu. Tek 'stabil' yanı ABD ve İngiliz üslerini koruyup kollamak olan Anna Planı böylelikle bir süre için rafa kalktı.

Çözüm

Şu yada bu düzeyde Kıbrıs sorununun araştırması olan herkes, sorunun sanılandan daha karmaşık olduğunu kabul edecektir. Ancak sorunun karmaşık olması çözümün zor olacağı anlamına gelmez. Her türlü emperyalist çıkarın tezahür ettiği 'şirin' ada Kıbrıs'a çözümü ancak Kıbrıslılar, onların aşağıdan ve birlikte mücadelesi getirebilir. Ancak bu mücadele içerisinde, Kıbrıslılar kendi planlarını oluşturmaya, kendi yaralarını kendileri tedavi etmeye fırsat bulabilir. Bunun gerçekleşebilmesi için bize de bir görev düşüyor: Adadaki askeri işgalin sona ermesini sağlamak.

Erkin ERDOĞAN

Kuzey Kıbrıs'ta hükümet istifa etti

20 Ekim'de Kuzey Kıbrıs'ta Cumhuriyetçi Türk Partisi-Demokrat Parti Hükümeti istifa etti. Hükümet istifalarla mecliste azınlığa düşmüştü. Diğer partilerle yapılan koalisyona görüşmelerinin olumsuz sonuçlanması üzerine, hükümetin erken seçime gitme arzusu ile istifa ettiği söyleniyor.

Yeni hükümet kurma görevi Ulusal Birlik Partisi Başkanı Derviş Eroğlu'na verildi. Ancak bu çalışmalarından sonuç alma ihtimali pek olası görünmüyor. Eğer 60 gün içinde hükümet kurulamazsa Rauf Denktaş erken seçimi ilan etmek durumunda kalacak. Ancak bu süre dolmadan da erken seçim tarihi açıklanabilir.

Eşcinsellere çeşitli saldırılar

1996 yılında, İstanbul'da düzenlenecek olan Habitat 2 zirvesinin hazırlıkları kapsamında, Beyoğlu'nu temizlemek(!) bahanesiyle, kaldırım taşlarının onarılması, sokakların süpürülmesi gibi bir dizi etkinliklerle beraber, travesti ve transseksüellerin yaşadığı **Ülker Sokak**'ın da ortadan kaldırılmasına ilişkin çalışmalar başlatılmıştı.

Kapılar kırılmış; evler yakılmış, yağmalanmış; birçok travesti ve transseksüel evinden atılmış, tutuklanmış, işkence görmüştü. Ülker Sokak olaylarında, polis, **Beyoğlu'nu Güzelleştirme Derneği** ile birlikte ülkücülerle de işbirliği yaptığı bilinmekle birlikte, yasal bir mücadele başlatılamamıştı. Zaten, "hortum" lakaplı polis amirine karşı **Demet Demir**'in başlattığı dava sürecinin yılan hikâyesine dönen yıpratma politikası ve nihayetinde Süleyman Ulusoy'a verilen cezanın, "aynı eylemi beş yıl içinde yeniden gerçekleştirmesi hâlinde" infaz edileceği mahkeme karar, ayrıca birçok diğer katliama yönelik davaların benzer akıbetlere uğraması, muhtemel bir hukuk sürecinin, kazanım sağlamak bir yana,

mağdurları daha fazla mağdur edeceğine hiç şüphe yok.

Ülker Sokak olaylarından yaklaşık 8 yıl sonra, geçtiğimiz ayın ilk haftası, ülkücülerden yeni bir saldırı daha geldi.

İstanbul'da bu yıl ilki gerçekleştirilecek olan **Out İstanbul Gey ve Lezbiyen Filmleri Festivali**'nden bir gün önce, **Beyoğlu Ülkü Ocakları**'ndan bir grup, sinemanın önünde yaptıkları basın açıklamasında, festivalin yasaklanmasını talep ettikten sonra, aksi durumda kendi yöntemleriyle! engelleyeceklerini açıklayarak, festivalin düzenleyicileri nezdinde tüm eşcinselleri tehdit ettiler.

Ülkücüler bu tavırlarıyla, eşcinsellere ve eşcinselliğe bakışlarının, geçen yüzyılın başında eşcinselleri pembe üçgenlerle yaftalayarak kazandı ve gaz odalarında katleden fikirdeşlerinden pek de farklı olmadığını

göstermekle birlikte; dünyanın her yerinde ve toplumların her kesiminde var olan eşcinselliği yok saymaya çalışarak, insan haklarına bakışlarını bir kez daha ortaya koydular.

Tıpkı anadili özgürlüğü konusunda, **Agos Gazetes**'ne yaptıkları gibi... Bu olayda da, Alkazar sineması önünde yaptıklarına benzer bir basın açıklaması gerçekleştirmişler, **Agos Gazetes**i sahibi **Hirant Dink** nezdinde, aslında bu ülkede yaşayan tüm Ermeni'leri tehdit etmişlerdi.

Ülkücülerin tavrına benzer başka bir saldırı da, İstanbul Üniversitesi'nde, bu kez, ülkücülerden çok farklı olduğunu zannettiğimiz başka gruplardan geldi. İstanbul Üniversitesi şenliklerinde, bazı sol örgütlerin stand görevli-leri, **Lambdaistanbul** adına stand açan arkadaşlarımıza müdahale etmek istedi. Eşcinselliği "burjuvazi artığı", "sapıklık", "burjuva hastalığı" gibi ifadelerle tanımlayan solcu öğren-

ciler, **Lambdaistanbul** standının varlığından utanç duyduklarını açıklayıp, şiddetle kınadıklarını belirttikleri eşcinsellerin, buldukları mekânı terk etmelerini istediler.

Bazı örgütlerse, daha iki yüzlü bir tavırla, aslında kendilerinin böyle düşünmediğini, fakat bu olayın kapanması açısından **Lambdaistanbul** katılımcılarının standı kapatmalarının daha doğru olacağını düşündüklerini söyleyerek, bu homofobik, ayrımcı tavrı, üstü örtülü şekilde desteklediler.

Solcuların sağcılardan farklı olarak bilmesi gereken bir nokta var ki, o da, eşcinselliğin sadece burjuvalarda değil, toplumun her kesiminden insanda; işçide, patronada, işsizde, emekçide, emek sömürücüde, yöneticide, yönetende, azınlıkta, çoğunlukta vs. var olan bir cinsel yönelim olduğu. Eşcinsellik sadece bir zümreye has bir özellik değildir ve eşcinseller de bir örnek değildir, olamaz. Özgür bir

dünya için sadece ekonomik sistemin değişmesinin yeterli olmadığını, insan haklarının bir bütün olduğunu, cinsel yönelim ayrımcılığının bir insan hakkı ihlali olduğunu, eşcinselliğin egemen sınıfın bir özelliği değil, egemen sistemin ötekileştirip yok saymaya çalıştığı bir bireysel özgürlük alanı (cinsel yönelim) olduğunu vs. , "muhafız"lerin bilmesi gerekir. Aksi durumda, görüşleri bir özgürlüğü değil, despotluğu işaret eder.

Despotluğun hâkim olduğu bir dünya özgür bir dünya değildir. İnsan haklarının ihlâl edildiği yeni bir sistemin tek farkı, eski "yönetici" ve "egemen"lerin yerine yenilerinin gelmesi olabilir!

İnsan hakları ve özgürlüklerine inancı olan herkes bilmelidir ki, tarihe insanlığın kara lekeleri olarak geçmiş olan engizisyon mahkemeleri ve nazi katliamları gibi, bu politikaları ve bu yöntemleri kullanan, uygulayan ya da onlara inancı olan her kişi, kurum ve topluluk da, tarihte gereken yeri lâyıkıyla alacak, insanların ve toplumların vicdanında gerektiği gibi yargılanacaktır.

Kadir YILMAZ

Kitlelerin kampanyası için

"Bush'a hayır, Irak'ta işgale son!"

Kurulmasının üzerinden yaklaşık bir buçuk yıl geçen Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu (BAK), Türkiye'de emperyalizme karşı mücadelede önemli adımların atılmasına yardımcı oldu. Toplantılar, afişler, bültenler, bildirimler, Irak ve Filistin'de gerçekleşen önemli hadiselerle karşı örgütlenen anıyelemler, rozetler, basın açıklamaları, kitlesel gösterilerle ABD emperyalizmine ve savaşa karşı kızgınlığın ve bilincin diri tutulmasını sağladı.

Önemli etkinliklere imza attı. 27 Eylül 2003'te Filistin İntifadası'nın yanında olduğunu merkezi Ankara mitingiyile gösterdi. Mitinge binlerce savaş karşıtı katıldı.

Mitingden önce, savaş karşıtlarının küresel çapta başlattığı "Cola'ya Hayır" kampanyasının bir parçası olarak, İstanbul'da Rock'n Coke festivaline karşı Barışarock etkinliğini örgütledi. Yüzlerce aktivistin birlikte örgütlediği Barışarock önemli bir yankı uyandırdı.

2003 yılının sonlarına doğru aylar sonra İstanbul'da gerçekleşecek NATO zirvesine karşı "Gelme Bush" kampanyasını başlattı. Bu kampanya ile birlikte İstanbul, İzmir ve Ankara'daki BAK örgütlenmeleri yaygınlaşmaya başladı. Trabzon ve Gaziantep'ten, Tekirdağ ve Ordu, Bursa ve Balıkesir'e kadar onlarca şehirde BAK etkinlikleri yapıldı, yerel BAK'lar kuruldu. "Gelme Bush" kampanyasının uyandırdığı etki başka hiçbir kampanyanınkiyle kıyaslanamaz bir yaygınlığa ulaştı. "Gelme Bush" konserleri, "Gelme Bush" afişleri, "Gelme Buhs" rozetleri, gazete ve televizyonlarda yer alan sayısız "Gelme Bush" eylemleri NATO'ya ve Bush ve kabinesine karşı, bir dizi kampanyanın arasından kitlesel bir hareketin örgütlenmesinde belirleyici politik slogan olarak öne çıktı.

Kuşkusuz böylesine başarılı bir kampanya bir dizi eksikliğe de sahip olacaktı, nitekim BAK aktivistleri, sık sık eksikliklerin üzerinde durarak kampanyanın nasıl daha başarılı olacağını aralıksız tartıştılar. Fakat "Gelme Bush" kampanyasının ortalarına doğru, bir başka eleştiri biçimi, aslında eleştiri diyemeyeceğimiz kadar yalan ve küfür dolu olan, hep belden aşağı vurmaya çalışan bir dizi suçlama dile getirilmeye başlandı. Suçlamalardaki öfkeli seslenişler, kızgınlığın tonu insanı şaşırtıyor. Savaşa ve işgale karşı bir kampanyaya, hangi sol zihniyetin böylesine öfkeyle yaklaşabileceğini düşünmek çok ilginç.

BAK'ın işlediği "suçların" dökümünü vermeye bu sayfalar yetmez. Belli başlı eleştiri noltaları şunlar: "Batı Avrupa'da ve ABD'de ortaya çıkan hareketin taklitçisi", "Bush'a kafayı takmış olduğu için aslında ABD

emperyalizminin işleyiş mekanizmalarının gizlenmesini sağlıyor", "Savaş karşıtlığını Bush karşıtlığına çevirerek savaşa karşı tepkiyi bir kişinin üzerinde odaklaştırıyor", "BAK 28 hazirna'da hiçbir şey yapmadı", "devrimci değil", "Bush'u elbette desteklemiyor ama Kerry'i destekliyor", "İslamcı gericilere kucak açıyor", "Soros'tan para alıyor", "Sivil toplumcu, iktidar perspektifinden uzak". Bunlar arasından en okkalkı eleştiri ise "Yeni Dünya Düzeni'ni örgütsüzleştirme politikalarına teslim olmuş solcuların garip macerası" şeklinde özetlenebilecek olanı.

Bu eleştirilerden sadece Bush'la ilgili olanı hakkında görüşlerimi yazmak istiyorum.

Sosyalistlerin kampanyası mı?

Bu eleştirilerin iler tutar bir yanı yok! Bunlar zaten eleştiri de değil. Garip bir sol hezeyanla karşı karşıyayız. Bu hezeyanın ve BAK'a yönelik ezici çoğunluğu yanlış bilgiye ve yalana dayalı suçlamaların ise hiç kuşku olmasın ki açıklanabilir çok net bir nedeni var: Bu neden sol sekteyiz!

Marks'ın sekteilere dair çok başarılı bir tespiti var. Bu tespitin başarısı o kadar yüzyıl sonra BAK'a yönelik eleştirilerin sahiplerini her yanıyla kapsıyor olması:

"Her sekt, esas itibarıyla dinseldir... O (biz buna sekt diyeelim-ŞK)... yürüttüğü ajitasyonun gerçek temelini sınıf hareketinin gerçek unsurları arasında aramak yerine, sınıf hareketinin izlemesi gerektiğini düşündüğü belli bir doktriner reçeteyi, kurtarıcı bir doktor gibi sınıf hareketine sunmak istedi... Sekt, kendi varlığının meşruluk kaynağını ve önemini sınıf hareketi ile müşterek olarak paylaştığı şeylerde değil, kendisini hareketten ayırt eden, artık önemini yitirmiş belli slogan ya da ilkelere bulur."

Sekterler için kitlelerin ne düşündüğü, bir hareketin aktivistlerinin kampanyaya başlaması için bir politik tartışmanın içinden süzerek fikirlerinin önemsendiğinin görülmesi önemli değildir. Önemli olan sektein ne düşündüğüdür. Kitleler bu düşünceye sahip çıkmazlarsa, henüz "geri", "hatalı" ve emperyalizmin oyuncağı olmaya gayet uygun bir konumdadır.

Ürettikleri sloganların ne kadar devrimci olduğu tartışması bir yana, sloganları rağbet görmediğinde cazibe merkezi olan, geniş kalabalıklarla desteklenen desteklenen sloganları "mahkum" etmek için gösterilen çaba, zaman zaman trajediyle komedinin bir bileşkesini oluşturuyor. "Gelme Bush" slo-

ganını naif ama "NATO'ya Hayır" sloganını devrimci bulanlar, bir de bir saniye düşünmeden "gelme Bush" sloganına saldırdıklarında kimin yanına düştüklerini görebilmeye melekelerini yitirmeye başlıyorlar. Bush'un gelmesini isteyenlere bir bakılırsa, "Gelme Bush" diyebilmenin ne kadar önemli olduğu anlaşılır. Bunu anlamak aslında zor değil: Bush'un kendisi, Halliburton gibi dev şirketlerin temsilcileri, NATO komutanları, Blair ve Recep Tayyip Erdoğan.

Bush ve ABD emperyalizmi

Bir solcu neden bu gibi şahsiyetlerin yanına düşer? Çünkü bir kampanya sadece sosyalistlerle, sadece sosyalist sloganlarla sürmüyorsa ne yapacaklarını şaşıyorlar. Tüm dünyada milyonlarca insanın katil, kadın düşmanı, savaşın sorumlusu, işgalin suçlusu, yalancı ve petrol ve silah manyağı olduğu konularında hiç tartışmadan anlaşabileceği Bush'u bir kampanyanın odağına almak, kelimenin en basit anlamıyla doğru politik kampanya perspektifidir. Çünkü, doğru politik kampanya perspektifi, sosyalistlerin dışında, savaşa, işgale öfke duyan geniş halk kitlelilerini harekete geçirmeyi hedefleyen perspektiftir. "Kahrolsun ABD emperyalizmi" sık sıkı attığımız

soyut bir slogandır. "Gelme Bush" ise, emperyalizme karşı öne çıkartılan en doğru sloganıdır. Çünkü geniş kalabalıklar zaten böyle düşünmektedir. Bush'a nefret kusmaktadır. Bush nefret edilesi bir ABD başkanı olduğu için değil sadece, emperyalizmin ABD egemen sınıfı lehine kalıcı hegemonyasını kurmak için "Yeni Amerikan Yüzyılı Projesini" üreten şahin kanadın kurumsal temsilcisi olduğunu bildiği için de Bush'a karşıdır. Kitle imha silahlarının yalan olduğunu ABD'li yetkililerce itiraf edilmesinden sonra "sıradan insanlar" ne düşündüler acaba? İşte sekterler, sıradan insanların düşünemediğini düşünmekle ünlüdür! Irak bombalanmadan önce harekete geçen milyonlarca insanın sokakların gücüyle anti kapitalizmden anti emperyalist bilince doğru dev adımlarla sıçradığı görülemiyor ne yazık ki...

Bush'u karşısına alan sloganların ABD emperyalizminin işleyiş mekanizmalarını unuttuğunu düşünmek için, Bush'u, Bush'un ABD başkanı oluş biçimini, Bush'un temsil ettiği ABD egemen sınıfını, Bush'un neden Afganistan ve Irak'a saldırdığını, Bush'un dev petrol ve silah şirketleriyle kurduğu "politik" bağlantıyı anlamamız gerekir. Karşımıza tüm vahşetiyle dikilen doktrin adı, "Bush doktrini"dir. Bu politik ve askeri saldırganlığı Bush planladığı için değil, bu planı uygulayacak politik kabinenin sözcüsü Bush olduğu için. ABD emperyalizminin bir kanadının, ne baba Bush'a ne de Clinton'a benzeyen, hiçbir uluslar arası kurumu kafasına takmayan ve küresel hegemonya sorunlarını kendi lehine çözmek için Birleşmiş Milletler'e NATO'yu da önemsemeyecek kadar şahin olan bir kabineye ihtiyacı vardı. İşte G. W. Bush bu kabinenin komutanıdır. Siyaset diye bir gerçek var ve büyük tekellerin ortakları, süper ordulara komutanlık yapmaya başlamadılar henüz.

Küresel BAK'ın hemen hemen tüm basın açıklamalarında, ABD'nin "Yeni Amerikan Yüzyılı Projesi" Afganistan'da ve Irak'ta örneklerini gördüğümüz gibi, kan, şiddet, bombardıman, işgaller, çocuk ölümleri, çevrenin imhasını içermektedir" gibi açıklamalar yer aldı. ABD emperyalizminin kanlı politikaları sloganlarla her zaman eleştirildi.

Bunu Bush'tan yola çıkarak yapmak, tıpkı "Bush'a hayır" sloganına karşı çıkanların Bushçu olduğunu savunamaya çağımız gibi, ABD emperyalizmini ılımlılaştırmak anlamına gelmemeli. Milyonlarca savaş karşıtıyla, üstelik doğru bir slogan etrafında buluşma isteğiyle açıklanmalı.

Şenol KARAKAŞ

Irak direnişine koşulsuz destek

Irak direnişinin kazanması için şimdi en gerekli olan şey uluslararası savaş karşıtı hareketin yoğun desteğidir. Amerikan emperyalizminin Irak'da ki yenilgisi bütün dünya halkları için, sermayenini küresel saldırısına karşı direnen herkes için bir zafer olacaktır.

Doğan TARKAN

ABD'nin Irak'ta yenileceği artık kesin. Irak halkının direnişinin boyutları ve yoğunluğu bunu açıkça gösteriliyor.

Sorun artık ABD'nin yenilip yenilmeyeceği değil, ne zaman yenilgiyi kabul edip, Irak'ı terk edeceği.

ABD ve oluşturduğu Koalisyon içindeki ortakları Irak'daki sürelerini uzatmaya ve mümkün olmayan bir çözüme için zaman kazanmaya çalışıyorlar.

Direnişi kıramayacakları açık. Buna rağmen ABD ve ortaklarının kısa zamanda yenilgiyi kabul ederek usulca Irak'dan ayrılmayacağı da açık.

Vietnam'da da benzer bir süreç işledi.

Vietnam kurtuluş hareketi, Vietkong, Tet Saldırısı denen saldırıyı gerçekleştirdiğinde sonunda başarısız oldu. Ama Tet Saldırısı bütün dünyaya ABD'nin yenilebileceğini gösterdi. Güney Vietnam'da Vietkong hemen her yerde ve başkent Saygon'da Amerikan güçlerine çok zor günler yaşattı.

Ne var ki, ABD Vietnam'da, Tet Saldırısından sonra daha da kan dökücü bir hale geldi.

Ama ABD'nin kesin yenilgiyi kabul ederek Vietnam'dan çekilmeye başlaması ile birlikte kan dökücülüğü daha da arttı. Bu süreçte Kamboçya'nın havadan bombalanması 1 milyon Kamboçyalı'nın hayatına mal oldu.

Bugün de Irak halkının kazanacağı belli ama bunun gerçekleşebilmesi için Vietnam'da olduğu gibi uluslararası savaş karşıtı hareketin daha da yükselmesi gerekli. Vietnam ulusal kurtuluş

hareketi ile ABD'nin askeri güçleri karşılaştırıldığında Vietnam'ın kazanması mümkün değildi. Vietnamlılar için zaferi mümkün kılan uluslararası savaş karşıtı hareket ve onunun ABD'deki hareketle birlikte Vietnam'daki ABD askeri güçleri içindeki etkisidir.

Binlerce Amerikalı asker Vietnamlılara karşı savaşmayı reddederken çıktıkları devriye seferlerinde kendi subaylarını vuruyorlardı. Çok daha fazla sayıda Amerikalı ise zorunlu hale gelen askerliğe karşı tutum alıyor, aralarında dünya boks şampiyonu Muhammed Ali'nin de bulunduğu binlerce askere alınmayı reddediyordu.

ABD Vietnam'da böyle yenildi. Irak'da yenilgisini de hızlandıracak ya da kesinleştirecek olan gene Amerika'daki ve dünyanın geri kalan tümündeki savaş karşıtı hareketin uluslararası baskısı olacak.

Ne var ki bugün, hareketimiz içinde yer alan aktivistlerin kafalarında çeşitli sorunlar var.

Bunlardan birincisi hareketin laik karakterinden çok politik İslamcı karakterinin öne çıkması. Özellikle Batılı savaş karşıtları

arasında ama Türkiye'de de aktivistlerin bir kısmı bunu ciddi olarak sorun ediniyorlar.

Irak'da direnişin kazanması halinde yeni bir İran'ın, yani militan bir İslamcı devletin doğacağını düşünüyorlar. Bu nedenle Irak direnişini desteklemekten çekiniyorlar.

Kafalardaki bir başka sorun ise intihar bombacıları. Filistin ve Irak direnişçileri tarafından yaygın olarak kullanılan intihar bombacılarını Filistin direnişinin liderliği "bizim F-16'larımız" olarak niteliyor.

Savaş karşıtı hareket içinde yer alan birçokları için intihar bombacıları direnişin gücünü zayıflatıyor. Çünkü, askeri hedeflerin dışında sivilleri de hedef alıyor.

Bir başka kuşku ise, özellikle Türkiye'de var, kaçırma ve ardından bazan kafaları keserek öldürme olayları.

Bilindiği gibi Türkiye'den çok sayıda insan Irak'da bu biçimde öldürüldü.

Savaş karşıtı hareket içinde yer alanlardan bazıları bu durumu eleştiriyor ve aynen intihar saldırıları gibi "direnişi ve direnişe uluslararası desteği

zayıflatan bir olgu" olarak değerlendiriyor.

Bütün bu eleştirilerin ihmal ettiği birinci nokta, temiz, saf bir ulusal kurtuluş hareketinin olmamasıdır.

Lübnan'da yapılan uluslararası toplantıda Filipinli savaş karşıtı ve antikapitalist aktivist ve yazar **Walden Bello**'nun da söylediği gibi, geçmişte de Kenya'da Mau Mau hareketi, Vietnam'da Vietkong ve Cezayir'de FLN aynı biçimde eleştirilmişti.

Aynı şekilde Küba'da Kastro ve Che'de aynı nedenlerle eleştirilebilirlerdi. Che, gerillayı terk ederek şehre inmek isteyen ve gerillalar tarafından yakalanan bir eski yoldaşını kendi elleriyle öldürmüştür.

Ulusal kurtuluş hareketleri, uluslararası hareketten politik ve ideolojik bir destek beklememektedir. Onların tek hedefi işgali temizlemek ve ulusal bir devlet kurmaktır. Desteklenecek olan hareketin amacı bununla sınırlıdır.

Yeni kurulacak olan ulusal devletin esas olarak bir burjuva devleti olacağını bilmek gerekir. Yani askeri, polisi, gizli polisi, yani baskı araçları olacaktır ve

eğer işgalciler kovulup yerine ulusal bir devlet kurulursa diğer bütün burjuva devletlerinde olduğu gibi baskı ve zorbalık başlayacaktır.

Uluslararası hareket bu politik hedefi desteklediği için, ideolojik olarak ulusal kurtuluşçu olduğu için direnişden yana tutum almıyor.

Bizim Irak direnişine desteğimizin nedeni, direnişin Irak'da kazanması halinde bütün dünyada ve kendi ülkemizde de zafer elde edecek olmamız.

Irak direnişinin zaferi zaten zayıflamakta olan ABD emperyalizminin daha da gerilemesine yol açacaktır.

Irak'dan yenilerek çıkacak bir ABD saldırganlığını yayma olanağına sahip olmayacaktır.

Irak direnişinin zaferi, Latin Amerika'dan, Uzak Asya'ya, Afrika'dan Türkiye'ye kadar bütün yoksul ülkelerin emekçilerinin yeni liberal politikalara karşı mücadelesinde bir kazanım olacaktır.

Yok eğer, ABD'nin Irak'taki işgali şu ya da bu biçimde sürerse, o takdirde tek tek her ülkede egemen sınıfların işi kolaylaşacaktır.

Daha şimdiden Irak direnişi Bush yönetiminin Suriye'ye, İran'a, Kuzey Kore'ye, Venezüella ve Küba'ya saldırısını durdurmuş, hiç değilse ertelemiştir. Tek başına bu bile büyük bir kazanımdır.

Bugün Irak direnişinde sorunlar aramak, bu sorunlar nedeniyle direniş karşısında ikircikli bir tutuma düşmek hem Irak direnişini hem de uluslararası hareketi zayıflatmaktadır.

Bizim sloganımız Irak direnişini koşulsuz desteklemektir.

Irak'da öldürülen Türkler

Irak'da öldürülen Türkler savaş karşıtı hareketimiz içinde bir tartışma. Bu tartışmanın ayrıntılarına girmek gerekmiyor.

Bu Türklerin öldürülmesini yanlış bulanlar Irak direnişinin sivillere saldırmasına karşı çıkıyorlar.

Oysa Irak'a, ABD ordusuna malzeme taşıyanlar ne yazık ki emekçiler ama işgale destek veriyorlar. Aynı şekilde Irak'ı "yeniden imar" edenler de gene Irak'ın işgaline destek veriyorlar. Yani en kısa tabiriyle işgal güçleri arasında yer alıyorlar.

Irak'ı işgal eden ABD ordusunun askerleri de ne

yazık ki Amerika'nın yoksul sınıflarından, toplumun en yoksul kesimlerinden geliyorlar. Önemli bir kısmı savaşçı güç değil, yedek. Yani yaptıkları işin Türk kamyon şoferlerinden farkı yok. Ama ne yazık ki onlarIrak halkı için işgalci. Kafalarına bomba yağdıran, kendilerini öldüren, tecavüz eden güçler.

ABD askerleri Irak direnişi için düşman. Türk kamyon şoferleri de.

Bu durumda bizim yapmamız gereken Türkiye'nin Irak'daki ABD ordusuna destek vermeyi durdurmasını istemektir. Zor olan ama tek doğru tutum budur. kamyon şoferlerinin katili Irak direnişi değil Türk sermayedarlarıdır.

Sosyal forumlar ve Türkiye solu

Roni MARGULIES

Filistin doğumlu Yahudi asıllı "İngiliz" devrimci, Tony Cliff, bir insanı sosyalizmin gerekliliğine ikna etmek için iki dakikalık bir tartışmanın yeterli olduğunu söyledi. Bunun ardından da, derdi Cliff, sosyalizmi gerçekleştirmek için örgütlü olmanın gerekliliğine aynı kişiyi ikna etmek birkaç dakika daha sürer. Fakat işin asıl zor tarafı da bundan sonra başlar. Bu örgüt ne yapmalı, hangi strateji ve taktikleri uygulamalı, hangi mücadelelere ne zaman girmeli, kimlerle ve nasıl birlikte davranmalı?

Dünyayı değiştirmek gerektiği günümüzde gerçekten de iki dakikalık bir tartışma. Gereksiz bir savaşta on binlerce insan ölürken, üretim araçlarının ve teknolojinin inanılmaz ölçüde geliştiği bir ortamda koca koca kıtalar açlıktan ve hastalıktan kırılırken, gezegeni imha etmekte olduğumuza Hollywood sineması bile uyanmışken, aslında iki dakikaya bile gerek yok. Zaten 3-4 yıldır dünyanın dört bir yanında milyonlarca insan daha adil, daha eşitlikçi, savaşızsız, sömürsüz bir dünya istediğini haykırıp duruyor.

Böylesi bir dünyayı kazanabilmek için örgütlenmek gerektiği konusunda da uzun boylu tartışmaya gerek kalmıyor günümüzde. Aynı milyonlar zaten sık gösteriler, eylemler, sosyal forumlar düzenlemek için bir araya geliyor, örgütleniyorlar. Üstelik yöresel ve ulusal düzeyde örgütlendikleri gibi, uluslararası çapta da örgütleniyorlar.

Dolayısıyla, işin kolay tarafı günümüzde her zamankinden de

daha kolay. İki dakikada sosyalizme, birkaç dakikada da örgütlenmeye ikna edeceğimiz insanları biz sosyalistler arayıp bulmak zorunda değiliz. Bu insanlar zaten ortalıktalar, sokaklarda, işyerlerinde ve okullarda hiç kimseyi beklemeden zaten mücadeleye atılıyorlar ve, en önemlisi, çok, çok kalabalıklar.

Ama işin zor tarafı, her zaman olduğu gibi, bugün de zor. Daha adil, daha eşitlikçi, savaşızsız, baskısız, sömürsüz bir dünya nasıl kazanılacak? Bunu isteyen devasa kalabalıkların kafasında sonsuz sayıda fikir, strateji, taktik, slogan, örgütlenme yöntemi (ve örgütlenmeme yöntemi) ve çalışma tarzı. Her kafadan bir ses çıkıyor.

Bundan daha doğal bir şey olmaz. Herkes hemfikir olsaydı, dünyayı değiştirmek için örgütlü işçi sınıfının gücüne gerek olurdu. İşçi sınıfının kendi iktidar organlarını yaratması gerektiği, burjuva devletini (ister istemez zor kullanarak) yıkıp yerine kendi iktidarını kurması gerektiği konusunda egemen sınıflar dışında herkes

anlaşmış olsaydı, zaten çoktan sosyalizm olurdu. Bizler milyonlar, onlar bir avuç olduğuna göre, kapitalizmi çoktan elimizin tersiyle silip atmış olurduk. Henüz atmadık, çünkü toplumun ezici çoğunluğu, kapitalizmi sorgulamağa başladığı anlarda bile, şu veya bu ölçüde egemen sınıfın fikirlerinden etkilenir. Kimse bir gündün bir güne su katılmadık sosyalist olmaz. 'Sorgulama', ancak tartışma ve mücadele süreci içinde 'devrimin gerekliliğine inanma' haline gelir.

Devrim, sadece işçi sınıfının egemen sınıfa karşı mücadelesi değildir. İşçi sınıfının ileri, sınıf bilinçli, örgütlü kesiminin (yani normal koşullarda küçük bir azınlık olan kesiminin) daha geri, daha örgütsüz, egemen sınıfın görüşlerini daha çok kabul eden kesimini (yani çoğunluğunu) ikna etme mücadelesidir.

Bu dediklerimi anti-kapitalist harekete, Sosyal Forum'lara uygulayalım. Hareketi oluşturan milyonlarca insan açık ki kapitalizmi sorguluyorlar. Sistemin tümünü sorgulayanlar var, şu veya bu dar

yönünü sorgulayanlar var, ve bu iki uç arasında kalan koca bir sorgulama yelpazesi var; tüm toplumsal muhalefet hareketlerinde olduğu gibi. (Sovyet Devrimi'ni gerçekleştiren işçi sınıfının ve kitlelerin 1917 yılı başında tümüyle bilinçli devrimcilerden oluştuğunu zanneden yoktur herhalde). Bu hareketin içinde, hareketin ileri kesimini oluşturan (yani bütünsel düşünen, sistemin bütünü yorumlayıp kapsamlı ve kökten bir "başka dünya" öneren) sosyalistlerin yapması gereken, hareketin geri kalanını ikna etmeye, kazanmaya çalışmaktır.

Bunu yapmanın yöntemi basittir. Hareket halindeki kitleler yol kenarında kürsüye çıkıp "doğruyu" anlatanları dinlemeler; it ürür kervan yürür. Hareket kendi içinden gelen sesleri dinler, kendi içinde tartışır, kendi içinde dünyayı en ikna edici şekilde açıklayanları, en makul ve etkili önerileri yapanları, en kararlı şekilde hareketi öne çekmeye çalışanları dinler. Onların dediklerine ikna olur, onların görüşlerine katıl-

maya başlar. (Bolşevikler, 1917'de ilk İşçi Konseyleri toplantısında küçük bir azınlıktırlar, oyları her toplantıda artar ve Ekim ayında devrimden hemen önceki toplantıda nihayet çoğunluğu kazanmışlardır).

Daha da somutlaşıp Londra'daki Avrupa Sosyal Forumu'na gelelim. Forum'a ve onu izleyen savaş karşıtı gösteriye Türkiye'den ve Avrupa'dan pek çok Türkiyelili sosyalist örgüt katıldı. Her zaman ki gibi bunların pek çoğu ya kendi örgüt flamlarını Trafalgar Meydanı'nın en yüksek yerine asmaya çabaladılar ya da el ilânlarıyla Forum'un geri kalanına "Başka bir dünya" değil, "Sosyalist bir dünya" demek gerektiğini anlatmaya çalıştılar.

Oysa, Forum'da hareketin içindeki devrimcilerle sağ kanat arasında kıran kırana bir tartışma sürüyordu. Bir dahaki eylem günü savaşa karşı mı, neoliberalizme karşı mı olmalı? Avrupa'da müslümanlarla birlikte örgütlenmeli mi, örgütlenmemeli mi? Amerika'ya karşı Avrupa Birliği ilerici bir güç olarak desteklenmeli mi, desteklenmemeli mi? Ve daha bir dizi canalıcı tartışma.

Bu tartışmalara katılmadan, hareketin içinde devrimci kanadın büyümesini ve daha etkin olmasını sağlamaya, sağ kanadın görüşlerini tartışmalarda çürütmeye çalışmadan, hareketi etkilemek mümkün değildir.

Yüksek yere flamlar asıp kapıda bildiri dağıtanlar belki üç beş kişiyi etkileyip kazanabilir. Ama dünyayı değiştirmek üç beş kişinin değil, milyonların işidir. Milyonları kazanmak için ise hareketin içinde olmak, tartışmalara katılmak, mücadele etmek gerekir.

Genetiği Değiştirilmiş Organizmalara karşı kampanya

"Canavar Balon" DTÖ'ye karşı

Genetiği Değiştirilmiş Organizmalara Hayır Kampanyası'nın Türkiye ayağı başladı. **Friends of the Earth** (Yeryüzü Dostları) adlı örgütün GDO karşıtı kampanyada kullandığı dev "canavar balon" 2 Ekim'de İstanbul'a geldi

"Canavar balon" daha önce, Dünya Ticaret Örgütü'nün ABD'nin transgenik ürünlerini Avrupa'ya sokmak istemesine karşı yapılan eylemlerde kullanılmıştı. Bu eylemler kapsamında Belçika, İspanya, Hırvatistan, Macaristan, Polonya, Danimarka ve Fransa'da imza kampanyaları yapıldı. İstanbul'da 2 Ekim'de Taksim Gezi Parkı'nda başlayan kampanyaya meslek örgütleri, çeşitli yerel çevre örgütleri, TÜKODER ve GDO'ya Hayır Platformu aktivist-

leri katıldı.

3 Ekim'de Bakırköy İstanbul Caddesi'nde, 4 Ekim'de ise Kadıköy İskele Meydanı'nda konuşlandırılan balon eşliğinde toplam 10 bine yakın imza toplandı. İmza ve bilgilendirme kampanyası basında da geniş yer buldu. Balon Türkiye'nin pek çok noktasına uğradıktan sonra Ankara'ya ulaşacak. Ankara son durak olacak ve toplanan imzalar kitlesel bir şekilde TBMM'ne verilecek. İmzaların bir kopyası da Dünya Ticaret Örgütü'ne gönderilecek.

Frenkeştayn gıdalar soframıza geldiler mi?

GDO'lu ürünler 13 ülkede 60 milyon hektar arazide üretiliyor. Bu üretimin büyük bir bölümü ABD, Kanada ve Çin'de yapılıyor. Yaşadığımız topraklar

"Canavar" Balon 1-2 Kasım Ankara

üzerinde ise 1998 yılından itibaren patates, mısır ve pamukta deneme amacıyla transgenik tohumlar ekiliyor. Deneme amacıyla yapılmış bile olsa bu tür tarım oldukça tehlikeli: Çünkü bu tip ürünlerin tohumları rüzgâr ve polenler ya da kuş ve böcekler aracılığıyla başka bir tarlaya ya da araziye atlayabiliyorlar. ABD'de genetik yapısıyla oynanmış tarlaların çevresinde 4.5 km'ye kadar şeritler bırakılmasına rağmen yapılan testlerde 4.5 km'ye kadar uzandığı da tespit edildi.

Denetim yok

Şu anda GDO'lu tohum

yasaklanmış durumda ancak bu ürünlerin ithalatının kontrolü yok. Gümrük kapılarında ithalatı yapan firmanın beyanı yeterli oluyor. GDO içeren ürünlerin piyasada satılma riski oldukça yüksek. **Biyo Güvenlik Komitesi**'nin açıkladığı rakamlara göre 2002'de ABD ve Arjantin'den ithal edilen soya fasulyesi, soya yağı, soya küpeşesi, mısır yağında toplam ithalatın %73'ünü transgenik ürünler oluşturuyor. 800.000 ton transgenik mısır tohumunun ise ülkeye girdiğini artık herkes biliyor.

IMF, DB, DTÖ ev sahibi, Tarım

Bakanlığı kiracı!

Dünya Bankası'ndan alınan tarım kredileriyle GDO'lu ürünlerin yetiştirilmesi teşvik ediliyor. Bu tür ürünler üreten köylülere ertesi yıl çok uluslu şirketler patent hakkı talep ediyorlar. Yerli ürün olan şeker pancarı üretimi kısıtlanması onun yerine ABD'den transgenik mısır üretimine zorlanması üzerine şeker pancarı üreticilerinin ayaklandığı bilinen bir olaydır. Çeşitli toplumsal muhalefetin önderleri gibi belki AB'ne uyum yasaları sürecinde Gıda Yasası'ndan medet umulabilir.

Ancak işler o kadar da basit değil. Çünkü Avrupa aslında biyo teknolojiye karşı olmamasına rağmen bu konudaki ciddi muhalefet karşısında bu

ürünlerin Avrupa'ya girişi yasaklanmıştı. Ancak DTÖ nezdinde ABD'nin baskıları sonucunda transgenik ürünler etiketlenmek suretiyle AB ülkelerine girebilecek. Arca Bush şu anda DTÖ nezdinde Avrupa'yı mahkemeye verdi. Eğer dava lehlerine sonuçlanırsa bütün dünya transgenik ürünlerle karşı karşıya gelecek. Bu durumda Tarım Bakanlığı yalnızca kiracı, ev sahibi de DB, IMF ve DTÖ.

Asıl uğraşmamız gereken güçler bunlar. Bu yüzden de kazanmamız antikapitalist hareketin bir parçası olmakla mümkün. Çünkü onları durdurabilecek tek güç bu hareket.

Kaynaklar:

1- Gen Teknolojisi ve Globallaşma (Çevre Araştırma Grubu)
2- Yaşam Patentlenemez Dergisi
İletişim için:
www.gdoyahayir.org

HABERİN ARKASI

Oyum olsaydı, Nader'e verirdim!

Roni MARGULIES

İlginçtir, "demokratik dünyanın öncüsü" Amerika, Batı dünyasında demokratik olmaktan en uzak ülke.

Batı ülkelerinde, genel olarak, bir burjuva partisi vardır, egemen sınıfı doğrudan temsil eder, bir de Lenin'in ifadesiyle "burjuva işçi partisi" vardır, parlamenter sınırlar içinde de olsa işçi sınıfının çıkarlarına daha duyarlıdır, sendikalarla yakın ilişkisi vardır, üyelerinin sınıf tabanı diğer partiden farklıdır.

Amerika'da ise, iki parti var, ikisi de doğrudan büyük sermayenin partisi. Demokrat Parti "daha az kötü" görünür (bu da sadece 1930'lardan bu yana böyledir, daha öncesinde Demokrat Parti köleliği savunan parti olmuştur), ama her ikisi de doğrudan egemen sınıfın çıkarlarını temsil eder, mali desteğini ve üyelerini bu sınıftan alır. Toplumun büyük çoğunluğunu (sözde bile olsa) temsil eden bir parti yoktur. Bu nedendir ki zaten, Amerika'da seçimlerde oy kullanma oranı tüm Batı ülkelerindeki en düşük orandır; toplumun yarısından fazla, doğal olarak, kendi taleplerinin temsil edilmediği seçimlerde oy kullanmaya gerek görmez.

Dahası, bu iki parti, bildiğimiz anlamda parti bile değildir. Yerel birimleri, parti mekanizmaları, parti içi demokratik bir yaşam, kongreler, karar organları yoktur. Her iki parti de sadece seçim anlarında ortaya çıkar, cumhurbaşkanı veya valiyi seçtirir, sonra evine çekilir. Seçilen kişi üzerinde partinin hiçbir yaptırımı, kontrol mekanizması yoktur. Tony Blair ise, örneğin, her yıl parti kongresinde parti üyelerine hesap vermek, parti siyasetlerini oya sunmak zorundadır.

Bütün bunlara rağmen, Amerikan solu on yıllardır Demokrat Parti'ye oy verir, onun kazanması için çabalar. Nedeni, İkinci Dünya Savaşı sonrasında McCarthy'nin komünist avcılığı ve Taft-Hartley sendika yasaları yoluyla kafası koparılan örgütlü işçi sınıfının ve solun zayıflığıdır. Kendi siyasi temsilcilerini yaratamayan işçi sınıfı, egemen sınıfın ehveni-şer partisini desteklemek zorunda kalmıştır.

Bu seçimlerde de, solun önemli ve güvenilir isimleri, Noam Chomsky, Howard Zinn, Michael Albert ve Nation dergisi yazarları, John Kerry'ye oy verme çağrısı yapıyorlar. Kerry'yi beğendikleri için değil, çok haklı olarak Bush'un yenilmesinin hem Amerika'daki hem tüm dünyadaki savaş karşıtı hareket açısından çok önemli olduğunu düşündükleri için.

Haklılar, Bush'un zaferi hareket için müthiş bir moral bozukluğu yaratır. Ama ya Kerry'nin zaferi? Kendisi söylediği için biliyoruz ki, Kerry Irak'tan çekilmeyecek, hatta kendini kanıtlamak için büyük olasılıkla işgali sertleştirecek. Açık ki, hem Irak halkı açısından, hem dünya savaş karşıtları açısından, Bush ile Kerry arasında bir fark yok.

Ama Amerikan solunun geleceği açısından, birkaç yıldır yükselmekte olan neoliberalizm karşıtı, savaş karşıtı hareket açısından, Demokrat Parti'nin kuyruğundan kopup bir an önce kendi alternatifini yaratmaya başlamak canalıcı bir öneme sahip. Bu alternatif (şimdilik) Ralph Nader oluşturuyor. Sosyalist değil elbet, ama neoliberalizme, büyük sermayeye ve savaşa karşı. Hareketin burjuva partilerinden kopuşunun bir ilk adımı. Atılması gereken bir adım. Oyum olsaydı, Nader'e verirdim.

Gazze, Necef, F IRAK DİR

Ağır bir bombardıman, hızlı bir kara savaşı ve kolay bir zafer. Bush ve çetesinin Irak'a saldırırken beklentisi buydu.

Nitekim 20 Mart'ta saldırdılar, Mayıs başında kesin zaferlerini ilan ettiler. Bush Körfeze demirlemiş bir Amerikan uçak gemisine giderek zaferlerini ilan etmişti. Sanki belediklerinden daha kolay bir zafer kazanmışlardı.

Kitle imha silahları bulunacak, teröristler imha edilecek ve Irak'a demokrasi getirilecekti. Irak halkının kendilerine sevgiyle kurtarıcı olarak kucak açacağını söylüyorlardı.

Ama hiçbir şey beledikleri gibi olmadı. Irak halkı kısa zamanda ilk direniş eylemlerini başlattı ve direniş giderek yayıldı, güçlendi ve etkisi arttı.

Irak direnişli sadece silahlı mücadele ile de sınırlı değil. Kitle gösterileri de gerçekleşiyor. Ve şurası herkes için çok açık ki Irak halkının büyük çoğunluğu direnişten yana.

ABD ve oluşturduğu koalisyonun işgal güçleri bir yılı aşkın bir süredir zor günler yaşıyor. Hergünyüzlerce noktadan işgal güçlerine saldırılıyor.

Savaş sırasında 85 ABD askeri öldü, direniş karşısında ise bini aşkın ölü verdi ABD.

Amerikan işgal güçlerinin yenilgisi artık açıkça ortaya çıktı. İşgalcilerin bu denli yaygın ve

halk desteğine sahip bir direnişi yenmesi mümkün değil.

Sorun artık işgalin ne zaman bütünüyle kırılıp gideceği.

Hemen her kentte direniş var. Önceleri direnişin sadece "Sunnî üçgeni" ile sınırlı olduğu söylenmekteydi. Sonra Şiilerin direnişi buna eklendi.

Önce eski Saddamcı güçlerin, Baas militanlarının direndiği söyleniyordu şimdi artık bütün Irak'ın direniş içinde olduğu kabul ediliyor.

İşgalcilerin bir başka iddiası ise direnişin asıl olarak Iraklı olmayan yabancı güçler tarafından sürdürüldüğü.

ABD ordusu bu iddia ile geçen hafta Samarra kentine saldırarak taş üstünde taş bırakmadı. Oysa Samarra'dan, direniş saflarından gelen bütün haberler burada "yabancıların" olmadığı biçimindeydi.

Öte yandan direnişçileri "yabancı" olarak tanımlayan ABD kendisini acaba Irak'ın yerli gücü olarak mı görüyor?

Sonuç olarak, ABD bugün Irak'ta bir yıl öncesinden daha zayıf durumda.

Ancak ABD sadece Irak direnişi karşısında zayıflamış durumda değil. Kurduğu koalisyonunda zor günler yaşıyor.

İspanya ABD'nin koalisyonunun İngiltere'den sonra ki en önemli ülesiydi. Bine yakın İspanyol askeri ABD'nin işgaline destek veriyordu.

Bilindiği gibi genel seçimlerde savaş karşıtı hareketin katkısı ile Aznar hükümeti kaybetti ve yerine gelen sosyalistler Irak'tan çekilme kararı almak zorunda kaldılar.

Gene Irak'ta çok sayıda askeri olan Polonya'da savaşa karşı muhalefet giderek güçleniyor. Ülkenin cumhurbaşkanı dahi işgale ortak olunması gerektiğini ifade ediyor.

İrili, ufaklı bir çok ülke askerlerini Irak'tan çekiyorlar. Fransa, Almanya, Rusya gibi ülkeler ise zaten en baştan Bush'un savaşına destek vermiyorlar.

Bütün bunların içinde en önemli gelişme belki de 18 ABD askerinin güvenli bulmadıkları için göreve çıkmayı reddet-

meleri.

Bu belki de büyük bir gelişmenin ilk adımı.

Vietnam'da da ABD'nin yenilgisinde, ABD ordusu içindeki isyana varan direnişin büyük katkısı olmuştur.

Irak direnişi şimdi daha büyük bir uluslararası destek bekliyor ve bunu hak ediyor.

Irak direnişi daha şimdiden Amerikan emperyalizminin zayıflatarak, ABD'nin Suriye ve İran'a saldırısını geciktirerek ya da durdurarak ne denli önemli bir işleve sahip olduğunu gösterdi.

Direnişin kazanması Afrika'dan, Asya'ya, Latin Amerika'dan diğer Ortadoğu ülkelerine kadar dünyanın her yerinde ezilenlerin zaferi olacak.

Vietnam savaşında ABD ordusu

Bir yandan uluslararası savaş karşıtı hareket, diğer yandan da Amerika'daki savaş karşıtı hareket kısa zamanda etkisini ABD ordusu üzerinde göstermeye başladı.

Amerikalı gençler baştan savaşa gönüllü olarak giderken sonunda ABD zorunlu askerlik koymak zorunda kaldı.

Vietnam savaş boyunca 206bin Amerikalı genç Federal mahkemelere askere alınmayı reddetmek için başvurdu.

1968-75 arasında 93 bin asker firar etti. Mahkemelere baş vurarak askere gitmemek isteyenlerin çoğu üniversite öğrencisiydi. askerden firar edenlerin ise yaklaşık yarısı az eğitimliydi. Onlar askere gitmeme olasılığı olmayan işçi sınıfından gençlerdi.

Öte yandan devriyeye çıkan Amerikan askerleri Vietnamlılarla savaşmak yerine kendi subaylarına ateş açmayı tercih ediyorlardı. En iyimser tahminle Vietnam Savaşı boyunca 1.000 Amerikalı subayı kendi askerleri tarafından vurularak öldürüldü.

AMERIKAN SAVAŞI VIETNAM 1960-75,
Jonathan Neale,
KARAKEDİ KİTABEVİ'nden alabilirsiniz

Felluce, Vietnam DİRENİYOR

Avrupa Sosyal Forumu

19-20 Mart'ta eylem

Emperyalizmin Irak'ı işgali Londra'da toplanan Avrupa Sosyal Forumu'nun en çok tartışılan konusuydu.

Hemen hemen her konunun tartışılmasında Irak direnişi öne çıktı. Konuşmacılar tartışıkları konularla savaş arasında çok önemli bağlantılar kurdular.

Çok sayıda konuşmacı ise Irak direnişine koşulsuz destek verilmesinin gereğini güçlü bir biçimde vurguladı.

Sosyal Forum'un sonunda gerçekleşen yürüyüş ise hemen bütünüyle savaşa karşı bir hava içinde

geçti.

Saatlerce süren yürüyüşte onbinlerce insan savaşa karşı, işgale karşı sloganlar atarak Irak direnişinden yana olduklarını vurguladılar.

Avrupa Sosyal Forumu'nun ardından toplanan savaş karşıtları platformundan ve sosyal hareketler platformundan çıkan bir karar ise Amerikan emperyalizmin Irak'a sladırısının yıldönümü

olan 19-20 Mart günlerinin uluslararası eylem günü olarak kabul edilmesiydi.

Felluce ile tanışın

Asia Times gazetesi yazarlarından Nir Rosen geçen ay Felluce'ye gitti. Aşağıda Asian Times'da yayınlanan 7 günlük yazı dizisinden kısa bölümler bulacaksınız.

● Felluce daima biraz farklı bir kenttir. Dini tutuculuğun yanı sıra güçlü aşiret ilişkileri ve Saddam'a şiddetli bir bağlılık bu kentin karakterini oluşturuyor.

Bugüne kadar Felluce'e 5 değişik Amerikalı general saldırdı. Hepsisi de başarısız oldu.

● Birçoklarına göre 300 bin kişilik Felluce'de Saddam'ın yandaşları kendi kenti Tikrit'ten bile daha fazla.

Felluce çölün ortasına Fırac nehri üzerindeki en önemli köprü. Önemli bir kaçakçılık merkezi.

Saddam döneminde Felluce'nin neredeyse otonom bir konumu vardı.

ABD askerlerinin şehre girmesiyle direniş başladı.

● 29 Mart günü ABD

askerlerinin bir okulu işgal etmeleri üzerine başlayan bir gösteriye işgalciler ateş açınca 17 gösterici öldü. İki gün sonra ABD askerleri 3 kişiyi daha öldürdüler.

31 Mart'ta 4 ABD'li mütahit öldürüldü. Bunun üzerine ABD ordusu inhitkam için kanlı bir saldırıya geçti.

Güçlü çatışmaların sonunda Felluce halkı ile ABD işgal güçleri arasında anlaşma yapıldı. ABD'ye göre onlar zafer kazanmıştı, Fellucelilere göre ise halk kazanmıştı.

● 4

Amerikalı mütahidin arabasının havaya uçurulmasından sonra eskiden Habbaniye denen ve şimdi Filistin'de İsrail tarafın-

dan öldürülen Şeyh Ahmed Yasin caddesi olan yolda ii bulmak için bekleyen işsizler ölen Amerikalıların vücutlarını parçalamışlardı.

Kızgın, işsiz ve aç olan bu genç insanlar işgalciye öfke duyuyordu. Ve bunu korkunç bir biçimde gösterdi.

● Amerikalılar için Felluce son derece önemli. Çünkü kent Bağdat'la dünyanın arasında ki tek bağlantının üzerinde.

ABD'nin bütün ısrarına rağmen şehir Direnişin kontrolünde.

● ABD ordusunun Felluce'den çekilmesi üzerine Şehrin diğında bir şiir günü düzenlendi. İşgalin, direnişin, çatışmaları arasında şiirler okundu.

Felluce'li bir direniş savaşçısı

3. Avrupa Sosyal Forumu Londra'da yapıldı

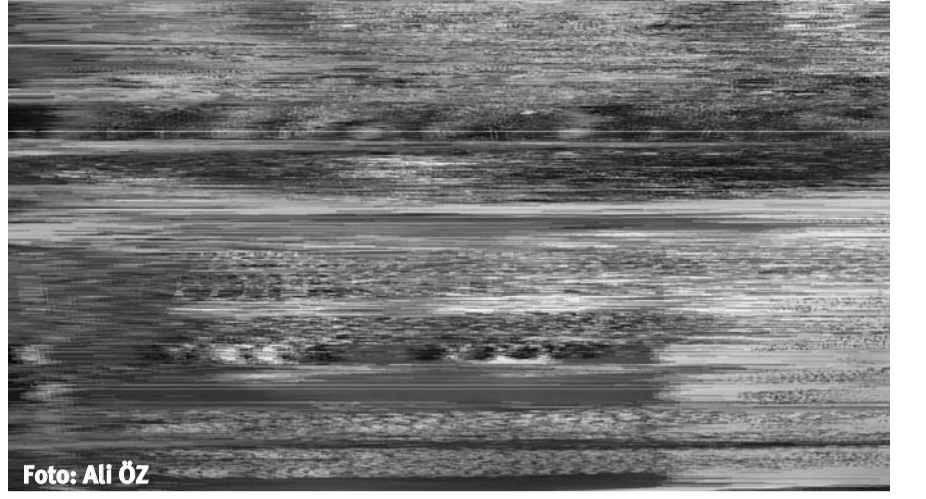

Foto: Ali Öz

Hareketimiz şimdi nereye gidecek?

14-17 Ekim arasında Londra antikapitalist hareketin büyük bir buluşmasına sahne oldu. Avrupa'nın ve dünyanın 65 ülkesinden Londra'ya gelen aktivistler yeni bir dünya için alternatifleri, hareketin bundan sonra alacağı şekli, Irak'ta yaşanan gelişmeleri ve daha yüzlerce konuyu tartışma olanağı buldu.

Toplantıların çok büyük bir kısmı Alexandra Palace denilen eski bir sarayda yapıldı. Çoğu toplantının aynı yerde yapıyor olması baş döndürücü bir insan devriminin yanı sıra birçok yaratıcı ve katılımcı tartışmanın da yapılması sağladı.

Organizasyonda görev alan sorumlu kişiler yaklaşık 30 bin kişinin Avrupa Sosyal Forumu'na (ASF) kayıtlı olarak katıldığını bildiriyor.

İlk planda dikkati çeken şey, geçen yıldan farklı olarak, İngiltere'de forumun radikal sol eğilimin etkisi altında geçmesiydi. Özellikle İşçi Partisi'nin solunda kurulmuş yeni bir oluşum olan RESPECT ve Savaşı Durdurun Koalisyonu forumun omurgasını oluşturuyordu. Londra Belediyesi'nin ve sendikaların yoğun katılımı da İngiltere'deki forumun ayırt edici bir

yanını oluşturdu.

Tartışmalar açısından dikkati çeken önemli bir şey, savaş ve ABD karşıtı toplantılarda bir araya gelen ciddi kalabalıklar ve toplantılarda dile getirilen antiemperyalist söylemlerdi.

Büyük toplantılar yaklaşık üç bin kişinin sığabildiği devasa salonlarda yapıldı. ASF'de üç gün boyunca aynı anda 40'a yakın toplantı gerçekleşiyordu. Özellikle Aleida Guavera, Ahmed Bin Bella, Chris Nineham ve Sami Evren gibi konuşmacıların olduğu ABD Emperyalizmine Karşı Mücadele toplantısı hem politik tartışma düzeyi, hem de katılımı açısından forumun en öne çıkan toplantılarından biri oldu.

Bu yıl ASF'de geçen yıla oranla daha az sayıda büyük toplantı gerçekleşti. Program grubu, salon içi tartışmalara daha çok olanak tanıyan ve çeşitli hareket ve örgütlerin özgürce bir araya gelebildiği seminerlerin daha çok öne çıkması için çaba harcadı. Biraz da bunun etkisiyle katılımcıların daha müdahaleci olabildikleri ve canlı tartışmalara sahne olan bir ASF gerçekleşti.

Geçtiğimiz yıllarla katılım olarak bir kıyaslama

Foto: Ali Öz

yapılırsa, kayıtlı katılımcı sayısının biraz daha düşük olduğu söylenebilir. Ancak Londra'nun fiziken ulaşması zor bir bölge olması özellikle Fransa, İtalya, İspanya gibi yerlerden geçen yıllara benzer bir katılım olmasını zorlaştırdı. Bu koşulları göz önünde bulundurarak bakarsak, çok başarılı ve canlı bir sosyal forumu geride bıraktığımız görülebilir.

ASF bu yıl bazı küçük ve sevimsiz olaylara da sahne oldu. Sosyal açıdan neredeyse hiçbir şeyi temsil edemeyecek kadar küçük bazı sektör grupları forumda iki büyük toplantıya şiddet içeren bir şek-

ilde müdahale de bulundular. Kara Blok olarak bilinen küçük bir anarşist grup, İngiltere'de ASF'ye düşmanlık besleyen gruplarla bir araya gelerek bir toplantının geç başlamasına neden oldu. Ancak forumun bütününe kalabalığıyla kıyaslandığında kayda alınması gereken bir olay değildi.

Temel olarak birkaç başlıkta ifade edersek, ASF-Londra savaş karşıtı hareketin antikapitalist hareket içinde daha fazla güç kazanmasını sağladı. Yapılan sosyal hareketler toplantısı Irak saldırısının ikinci yıldönümü olan 19-20 Mart'ı uluslararası eylem günü ilan etti. Bununla beraber önümüzdeki yaz İskoçya'da yapılacak G8 toplantısına karşı da uluslararası bir eylem örgütlenmesi kararı alındı.

Londra'da yapılan tartışmalar tabii ki noktalanmadı. Karşımızda bütün dünyayı kana bulama niyetinde olan büyük güçler var. Irak'ta ve Filistin'de yaşananlar bunun bir göstergesi. Ancak ASF'nin de gösterdiği şu ki Londra'da bir araya gelen uluslararası hareket dünyanın akışını değiştirme kapasitesine sahip.

Erkin ERDOĞAN

Başörtüsü

Başörtüsü üzerine yapılan toplantıya çeşitli kadın gruplarından konuşmacılar katıldı. Fransa'dan **Christine Delphy** Fransa'da sadece başörtüsünün dini bir simge olarak yasaklandığını ve isteyenlerin hala görünür olmak (!) koşuluyla haç takabildiğini anlattı.

İngiltere'den **Selma Yakup** 9 Eylül'den sonra ırkçılığın arttığını anlatarak "biz içerideki düşman değiliz" dedi.

Küçük bir Fransız grup başörtüsünün yasaklanmasından yana tartışırken salonu dolduranların ezici büyük çoğunluğu özgürlüklerden yana olduklarını ve başörtüsüne de özgürlük istediklerini anlattılar.

Afganistan ve Ortadoğu'da demokrasi için ve savaşa karşı mücadele

800 kişinin katıldığı bu toplantıya Mısır, Irak ve İran'dan birer kadın konuşmacının yanı sıra Afganistan'dan 2 kadın konuşmacı, Türkiye'den **Doğan Tarkan** ve Cezayir eski devlet başkanı **Ahmet Bin Bella** konuştu.

Ahmet Bin Bella Ortadoğu'nun emperyalistler tarafından parçalanmasından beri bu bölgede demokrasinin kırıntısının olmadığını anlatırken zengin örnekler verdi ve "Ortadoğu'da Halliburton demokrasisi vardır" dedi.

Daha sonra konuşan **Doğan Tarkan** ise savaşa karşı mücadelenin bütün bölgenin ve dünyanın demokrasi mücadelesi ve neo liberal saldırılara karşı mücadelesinde önemli olduğunu anlattı.

Müzik ve politika

Bu toplantıya katılmayanlar önemli bir tartışma kaçırdılar.

İngiltere'den **Martin Smith** müziğin nasıl kitle mücadelelerini desteklemekte önemli bir rolü olduğunu anlatarak toplantıyı açtı ve "zaten korkunç bir dünyada yaşıyoruz, müzik bir nebze neşe ve güzellik veriyor" diye bitirdi.

Billy Bragg ise Irkçılığa Karşı Rock konserlerine nasıl katıldığını, bu konserlerin önemini anlattı.

Salondan konuşanlar toplantıyı hem içerik açısından güçlendirdiler hem de neşe kattılar.

Foto: Ali Öz

Foto: Ali Öz

Savaş karşıtı hareket canlı ve güçleniyor

Dev gösteri: 100 bin kişi

Sosyal Forum'un son günü İngiltere Savaşı Dur-dur Koalisyonu, İngiltere Müslümanlar Birliği ve Nükleer Silahsızlanma Kampanyası'nın çağırıcı olduğu bir gösteri oldu.

100 bin kişinin katıldığı gösteride Avrupa'nın çeşitli yerlerinden gelen aktivistler savaşa, Bush'a karşı slogan-

lar attılar, Irak direnişine destek verdiler.

En yoğun olarak atılan sloganlar Blair ve Bush'a karşı atılanlardı.

Gösteriye Türkiye'den Londra'ya giden Türkiyeliler de katıldı. Çeşitli grupların yanı sıra canlı ve hareketli Küresel BAK korteji de Yunanistan

Savaşı Durdur Koalisyonu'nun hemen arkasında yürüdü.

Trafalgar Meydanı'nda savaş karşıtı hareketten çeşitli kişiler hitab etti.

Kürsüden konuşanlar arasında yakınları Irak'ta ölen 4 kişi de vardı ve bunlar büyük alkış aldılar.

Foto: Ali Öz

Foto: Ali Öz

Direnişi Küreselleştir yürüyüşü

Pazar günkü savaş karşıtı yürüyüşün dışında, Cuma günü de Londra'nın yeni iş merkezinde temizlik işçilerinin örgütlenme hakkı için bir yürüyüş yapıldı.

Globalize the Resistance ve T&GWU sendikası tarafından düzenlenen yürüyüş polis tarafından yasaklanmasına rağmen bankalar bölgesinde gerçekleşti. Yoğun polis baskısına rağmen gösteri olaysız tamamlandı.

Foto: Ali Öz

KESK Genel Başkanı ve Che Guevara'nın kızı Aleida Guevara

Sami Evren, Aleida Guevara, Richard Boyd Barret (İrlanda savaş karşıtı hareket), Maria Styllou (Yunanistan savaş karşıtı hareket) ve George Galloway'i (Milletvekili, İngiltere savaş karşıtı hareket) ABD emperyalizmine karşı mücadele toplantısında 4000 kişi coşkuyla dinledi.

Türkiye'den katılım

Avrupa Sosyal Forumu'na Türkiye'den yaklaşık 80 kişilik bir kafile katıldı. Vize, pahallık vb. engellere rağmen bu katılım oranına ulaşılması önemli bir başarıdır. Çok sayıda aktivist ise vize engeline takıldı.

Özellikle KESK, TMMOB ve çeşitli siyasi eğilimlerin foruma ilgi göstermesi, önümüzdeki dönem için Türkiye'de sosyal forum süreçlerinin genişletilmesi açısından bir fırsat.

Türkiye'den çok çeşitli bir yelpaze bu yıl ASF hazırlıklarına katıldı. Hazırlık toplantılarının birinin İstanbul'da yapılması bu anlamda sürece olumlu bir katkı yaptı. Hazırlık toplantısı aşamasında bir çok Türkiyeli örgüt sosyal forum sürecine aktif olarak katıldı.

KESK, TMMOB, ÖDP, DSİP, EMEP, DEHAP, SODEV, TÜKODER, Küresel BAK gibi çeşitli kampanya ve örgütlerin katılımı olduğu İstanbul Sosyal Forumu (İSF) geçen yıllarda olduğu gibi bu yıl da Türkiyeli örgütlerin koordinasyonunu sağladı.

Bu çerçevede İSF'den 7 örgüt 12 seminer düzenledi ve 4 büyük toplantıda Türkiyeli konuşmacılar buranın deneyimlerini Avrupalı katılımcılarla paylaştı. Ayrıca İSF koordinasyonu ile Rüstem Batum'un Hangi Kıbrıs isimli belgesel filmi de Londra'da gösterildi.

Karakedi Kültür Merkezi, ASF'de, Kıbrıs, Avrupa Birliği, ve Ortadoğu ve Demokrasi başlığındaki üç seminerde yer aldı.

Bu seminerler birçok Avrupalı örgütlerle beraber organize edildi.

Ayrıca Küresel BAK katılımcılarından Yıldız Önen de, Forumun başladığı gün Halkevi'nde yapılan sosyal forum konulu toplantıya Nuray Mert, Sami Evren (KESK) ve Fırat Anlı'nın

(Diyarbakır Yenışehir Belediye Başkanı) yanı sıra konuşmacı olarak katıldı.

Ayrıca Karakedi Kültür Merkezi ve Küresel Barış ve Adalet Koalisyonu, İSF'nin standında aktif olarak yer aldı ve kendi materyal ve ürünlerini sergiledi.

Bir sonraki Avrupa Sosyal Forumu 2006 yılının bahar aylarında Yunanistan'ın Atina kentinde yapılacak. Yunanistan'daki sosyal forum için şimdiden harekete geçmemiz gerekiyor. İlişkimiz olan her şehirden Yunanistan'a en az bir otobüs götürebiliriz. Büyük olasılıkla Yunanistan sürecindeki hazırlık toplantılarından biri yine Türkiye'de yapılacak. Önümüzdeki aylarda Türkiye Sosyal Forumu için bir girişim başlatılması hedefleniyor. Dolayısıyla önümüzdeki dönemde sosyal forum süreçlerini örmede işimiz daha kolay olacak.

Türkiyeli sekterler ve anarşistler elele

ASF bu yıl bazı ilklerini de yaşadı. Irak'ın İşgaline Son isimli büyük bir toplantıda konuşmacı olarak bulunan Subhi Al Mashadani'nin [Irak İşçi Sendikaları Federasyonu Genel Sekreteri (IFTU)] konuşmasını engellemek isteyen bir grup toplantıyı protesto etti ve konuşmacıların konuşma yapmasına olanak vermedi. Sayısı sadece 25-30 olan bu grup, yaklaşık 2500 kişi toplantıyı dinlemek istediğini alkışlarıyla gösterse de protestoya devam etti ve en sonunda arbede çıkararak konuşmacıların üstüne yürüdü. Tarihin nadir 'anti-demokratik' protestoların-

dan birini yapan bu grup, Türkiyeli üç dergi çevresinden başkası değildi.

Benzeri bir olay sonraki gün de yaşandı.

Aşırı Sağa Karşı Birlik isimli büyük toplantı henüz başlamadan, Kara Blok üyeleri olduğu söylenen 15-20 kişilik beyaz genç bir grup, toplantının moderatörü olan siyah bir kişiyi platformdan döverek atıp bu kişinin telefonunu ve cüzdanını çaldı.

Grubun protestoyu bitirmesinin ardından toplantı bir saat gecikmeli olarak başlayabildi. Anarşist gruptan birkaç kişinin çıkışta gözaltına alınması üzerine, sosyal

forum organizatörleri tüm yaşananlara rağmen bu kişileri polisten aldı.

Bir sonraki gün yine aynı grup, eylem alanında sahneye yürüyünce yine arbede yaşandı ve polis, içinde sosyal forum aktivistleri de olan bazı kişileri gözaltına aldı.

Bu yaşanan gerginlikleri çıkaran grubun toplam sayısının en iyimser rakamla 200 olduğu söyleniyor.

Indymedia isimli, anarşistlerin etkin olduğu 'bağımsız' haber kaynağında çıkan bir yazıda, bazı kişiler, "70 bin koyun mu önemli, yoksa birkaç yüz kişilik taban hareketi mi" diye soruyor. Sekterizm,

toplantı basan Türk solcularıyla, kendisinden başkasını 'koyun' olarak gören kara blokçu anarşistleri nasıl yan yana getirdiği ortada.

İki taraf da sadece kendisini sosyal mücadelenin öznesi olarak görüyor. Onlar için sadece kendileri var. Gerisine koyun demenin bir sakıncası yok.

Sonuç olarak bunlar ASF'de yaşanan çok küçük olaylar. ASF üzerinde herhangi bir düzeyde etkide bulunması mümkün olmayacak grupların tertiplendiği etkinlikler. Ancak yine de benzer huzursuzlukların tekrarlanmaması için çaba harcamak gerekiyor.

Avrupa Sosyal Forumu'nda kadınların kurtuluşu tartışması

Kadınları zincirleyen sistem

Geçen hafta Londra'da gerçekleşen Avrupa Sosyal Forumu'ndaki "*Kadınlar ve Küreselleşme*" konulu atölye önemli tartışmalara sahne oldu. Atölyenin konuşmacıları, "*Cinsiyet, Sınıf ve Sosyalizm*" adlı kitabın yazarı Lindsey German, Fransız feminist Christine Delphy ve Hintli aktivist Meena Menon'du.

Lindsey German

Ben 1951 yılında doğdum. Benim kuşağımdan bazılarının göre, bütün dünyada kadınların yaşamlarında meydana gelen değişimler tam anlamıyla şaşırtıcıydı. Belki de en dikkate değer değişiklik, kadınların ev merkezli bir yaşamdan ev dışında çalışma yaşamına geçmeleriydi. İrlanda, Endonezya ve Tayland gibi birçok ülkede kadınların çalışma alanlarında ki sayısı son 20 yılda ikiye katlandı. Bu durum kadınların yaşamlarında ve kendilerine olan bakışlarında devasa bir etki yarattı.

Fakat bu değişimler kadınların yaşamlarının geliştiği anlamına mı geliyor? Kesinlikle değil. Kadınlara yönelik baskı yaşadığımız toplumun en göze çarpan özelliklerinden biri.

Birçok kadın "çifte yük"ten muzdarip. Evin dışında sürekli daha fazla çalışmak zorunda kalırken, annelik, karılık ve bakıcılık sorumluluklarından kurtulmuş olmuyorlar.

Toplum tarafından bakması gereken insanlara (yaşlılar, hastalar ve akıl hastaları) bugün evde bakılıyor.

Çocuk bakıcılığı İngiltere'de çok pahalı, bu yüzden çocuk bakımı konusunda dönüp ailelere bakılıyor.

Kadınlar arasında bir de azınlık var, bunlar son 30 yılda kendilerini kurtarmayı başardılar. Bazı alanlarda uzmanlaşan ve yönetsel derecelere ulaşan bu kadınlar, bir zamanlar evde kendilerinin yapmak zorunda oldukları birçok işi bugün para karşılığında yaptırabiliyorlar.

Fakat kadınların ezici çoğunluğu hala baskı görüyor ve sömürülüyor. Ve kadınların kurtuluşu, kapitalist toplumun sınırlarına karşı gelişen bir ideoloji olarak beliriyor.

2004 yılında kadınların çalışma hakları var. Aslında bu sadece erkek işçilerin tabi oldukları aynı koşullarda çalışma hakkından ibaret, bu da uzun çalışma saatleri ve sömürü anlamında geliyor.

Cinsellik konusunda daha fazla açıklık var, ama bunun için bile yüksek bedeller ödeniyor. Cinsellik alınıp satılabilen bir eşyaya dönüştürülüyor. Pornografi milyonlarca dolarlık bir

endüstri olarak beliriyor.

Ailenin varlığı da kadınların içinde olduğu koşulları daha da kötüleştiriyor. İnsanlar çalışmak ve sosyal olarak eğilmek için evlerinden çıkıyor, ama aile özelleştirilmiş bir kurum olarak varlığını sürdürüyor.

Bakım işi kapitalist toplumda en düşük ücretli işlerden biri olarak varlığını koruyabiliyor, çünkü bu işi bedavaya yapabilecek hala çok kişi var. Ve her seferinde bu iş daha da ucuzluyor.

Yine de, son yıllarda kadınların bilincinde ve sosyal varoluşlarında çok büyük bir gelişme de yaşandı.

Grevlerde ve savaş karşıtı hareket gibi politik kampanyalarda kadınlar çok büyük bir rol oynadılar. Küreselleşme farklı ülke ve kimliklerden birçok kadını birleştiren bir eğilim yarattı. İnsanlar hedeflerinin ve ilgilerinin uyuştuğunu gördüler.

Bombay'da bir çağrı merkezindeki bir kadın için "kurtuluş" ne ifade eder? Kuzey İngiltere'de bir ofisteki geçici bir işçi, ya da Meksika'dan göç etmiş Los Angeles'taki bir temizlikçi için?

Kurtuluş, ancak bu sömürüye dayalı sistemi değiştirmek ve kâra değil, gereksinimlere, rekabete değil, işbirliğine dayalı

sosyalist bir toplumu getirme amacındaki kolektif bir dünya mücadelesiyle gerçekleşebilir.

Christine Delphy

Ben kadınların özel sömürülme biçimleri üzerinde biraz durmak istiyorum; onları erkek değil de kadın yapan şeyler üzerinde. Radikal bir feminist olarak bu erkekler ve kadınlar arasındaki bu bölünmenin sosyal bir yapı ve hiyerarşik bir bölünme olduğuna inanıyorum.

Özellikle endüstriyel toplumlardaki kadınların çalışma yaşamlarında, çok iyi olduğu sanılan birçok değişim yaşandı.

Fakat son on yılda küreselleşmenin meydana çıkışını ve kapitalizmin şartlarının kötüleşmesini de gördük.

Düşen bir eğri gördük, öyle görünüyor ki, kadınlar kapitalist sistemin sunacaklarının sınırlarına ulaştılar. Ama bundan daha da fazlası var.

Her yerde kadınlar ev işi yapıyor. Bu benim ev üretimi olarak adlandırdığım ev üretiminin, aile tarafından üstlenilen ve ücretlendirilmeyen üretimin sadece bir parçası.

Bir çiftçinin durumunu ele alalım. Küçük çiftliklerin üretim birimi ailedir. Aile içinde erkek bütün kazancı kendine alır. Kapitalist piyasada bir

satıcı olarak sömürülüyor olabilir, fakat ailesi bir kuruş bile para almadan çalışır.

Asıl işçilere her hangi bir ücret ödenmiyor. Çiftçilerin karıları kendi üretimlerini ev işi ve çiftlik işi olarak ayırmıyorlar. Onların bakışından hepsi bir ve aynı şey.

İçinde oldukları durum iki kavramla tanımlanabilir: sömürü ve bağımlılık. Bu, kapitalizmden farklı bir şey olan patriarşinin en temel iktisadi kalıbıdır. Kapitalizm ücret ve artık değer üzerinden işler. Patriarşi ise aile üyelerinin ücretlendirilmeyen iş gücünün gaspidir.

Batıda nüfusun %12'si bağımsız işçidir. Bu erkekler karılarının ücretlendirilmeyen iş güçlerini sömürmektedirler.

Nüfusun geri kalanı ise emeklerini satan ücretli işçilerden oluşmaktadır. Böylelikle karılarının emeklerini satabilecekleri bir üründe birleştirmeyi başaramazlar.

Bu, erkeklerin ve kadınların toplumsal konumları arasında süregiden farklılığın sebebidir. Çifte yük patriarşinin tanımlanabilir bir yapısıdır. Ve kadınların bu şekilde sömürülmesi genel ve yaygındır. Batıda bir kadının çalışma saatleri erkeğinkinin iki katıdır.

1950lerden beri çalışan kadınların sayısı artıyor. Ücretli işler kadınlara ev dışındaki çalışma

alanlarında birazcık bağımsızlık sağlıyor.

Kadınların çoğunluğu bugün çalışıyor, fakat cinsel bölünmenin yıpratıcılığı bu mudur? Hayır.

Patriarşi iki tür bölünmeye yol açıyor. Biri ev içi üretim alanında, ve diğeri de kapitalist üretim alanında. İkisi birlikte işliyor. Örnek olarak, bir çiftin ilişkilerinde biri diğerinden daha az gelir getiriyor. Mantıksal olarak bu durum birinin diğerine "ev işleriyle ilgilenbilirsin" deme hakkını kazandırıyor.

İşe giden kadınların evdeki işlerinin bölünmesi değişmiyor. Erkeklerin ev içi çalışmaya katılmaları yılda sadece bir dakika arttı. Yani kadın ve erkek arasında bu zamanların eşitlenmesi için daha 400 yıl var. Bu farklılık yapısaldır.

Küreselleşmeye ve kapitalizmin kötüleşmesine karşı yollar bulmalıyız. Ama bunun yanında kadınların durumunun erkeklerinkinden daha şiddetli biçimde kötüleşmesinin sebebi olan bölücü güç patriarşiye de saldırmanın yollarını bulmalıyız.

Konuşmaları salonun tartışması izledi. Bazı konuşmacılar patriarşi konseptine karşı çıkarak kadınların gördüğü baskıyı sınıf teorisine göre ifade ettiler. Sonra da Christine Delphy ve Lindsey German da bu tartışmaya katıldılar.

Christine Delphy

Patriarşi konseptine karşı, beni pek fazla mutlu etmeyen, çok sert bir saldırı olduğunu görüyorum. Eğer patriarşi yoksa ayrı bir kadın hareketinin manasını göremiyorum. "feminizm" kelimesinin anlamını göremiyorum.

Eğer hepimiz aynı şeyin içindeyse ve baskının kaynağı sadece tek bir sistem ve o da kapitalizmse, ne halt etmeye kadınlar üzerine oturumlar yapıyoruz burada?

Bence burada toplumsal bir bölünme var, aynen ırk gibi. Tanrı bizi bu şekilde yarattığı için siyah, beyaz, kahverengi ve kapuçino renklerin, hepimizin aynı şeyin içinde olduğunu mu söylüyorsunuz? Bu renkler sadece egemenlik, hiyerarşi ve sömürü gibi sosyal amaçlara hizmet eden birer

ölçü olarak görünür olurlar.

Kadın hareketi herkesi sadece kapitalizmin sömürdüğü gibi teorilere karşı kendini inşa etmiştir. Bu harekete katılan kadınlar "artık yeter" diyerek sol partilerden gelen kadınlardı.

Biri grev gözcülüğü sırasındaki kadınların bir şeyler değiştirebileceğini söyledi. Oysa ki kadınlar 150 yıldır grev gözcülüğü yapıyor ve tek bir şey bile değişmedi. Cinsiyetçilik bireysel bir tutum değildir, yapısal bölünmenin psikolojik boyutudur.

Kadınların ücretsiz çalışmasından ve çocuk sahibi olmalarından yararlanan kapitalizm değildir. Gerçek, bunun kapitalist sömürünün ihtiyaç duymadığı başka işlerle birlikte gerçekleşmesi. Kadınlar ailenin dışında çalıştıkları zaman bu gerçekleşiyor.

Kadınlar ailenin içinde çalıştıklarında ise patriarşik baskıyla karşı karşıya kalıyorlar. Patriarşiye inanmıyorsak, burada kadınlar, feministler ve kadın dostları olarak bulunmamızın bir anlamı yok.

Çok tehlikeli bir düşünce tarzına giriyoruz. Egemenliğin tek bir sisteme ait olduğu düşüncesi. Bu, bizim gerginlikleri ve muğlaklıkları görmemize engel olur. Biri bir sistemde sömürücü olur, diğeri ise sömürülebilir. Bütün sistemlere karşı işbirliği içinde bir mücadele yürütemeyiz.

19. yüzyılda erkek sendikaları kadınları eve kapatmaya çalışıyorlardı.

Burjuva erkekleriyle aynı haklara sahip olmak ve karılarının ücretlendirilmeyen emeklerinin kendilerine ait olmasını istiyorlardı.

Şimdi biri kalkıp kadınların ve erkeklerin kapitalizmin gözünde eşit olduklarını ve bizim burada birlikte tartıştığımız konunun sadece cinsiyetçilik olduğunu ve cinsiyetçiliği yok etmemiz gerektiğini mi söyleyecek?

Cinsiyetçiliği yok etmek bireysel temelde imkansızdır. Aynen kapitalizmi bireysel temelde yok etmeye benzer. Patriarşiyi yok etmek ancak

kolektif bir mücadeleyle mümkündür. Bana erkeklerin partileri tarafından yürütülen bu rekabetten, ve bu toplantıda da **Socialist Workers Party** (İngiliz Sosyalist İşçi Partisi) tarafından yeniden ortaya çıkartılan bu rekabetten baygınlık geldi.

Kapitalizm ve patriarşi analizleri birbirleriyle rekabet etmezler. Her birinin sömürüyü açıklama modelleri farklıdır.

Küreselleşmeye karşı mücadelemizin kazanmasını istiyorsak bu muğlaklıkları aşmalıyız.

Eğer düşmana sadece tek bir isim verip onun hep aynı şekilde görüldüğünü söylersek, egemenliğin çeşitli sistemlerinin koordinasyonu olan küreselleşmeye karşı mücadelemizde başarılı olmayız.

Kapitalizm ve patriarşi arasında bir çelişki yoktur. El ele işlerler, ama aynı sistem değillerdir. Patriarşi kapitalizmden daha önce de vardı.

Lindsey German

Feminizm, sosyalist feminizm ve sosyalizm sorununa bakacak olursanız, **SWP**'nin dışındaki herkesin patriarşi fikrini kabul ettiğinin doğru olmadığını görürsünüz.

Ünlü bir sosyalist feminist olan **Sheila Rowbotham** patriarşi teorisini açıkça reddetmiştir. Ben de kendimce bu teoriyi reddediyorum, ama Christine'in toplumun işleyişine ve sosyal yapılarla nasıl yaşayacağımıza ilişkin olarak gösterdiği birçok noktada aynı şekilde düşünmediğimden değil.

Ben patriarşi teorisinin inanıl-

maz derecede statik bir teori olduğunu düşünüyorum. Christina'nın söylediklerinden bu belli oluyor. Kadınlar için çok şeyin değişmediği fikrine katılmıyorum.

Eğer erkeğin tam gün çalıştığı ve kadının ev dışında çalışmadığı bir çiftte bakacak olursanız, ev işi ve çocuk bakımı sorumluluklarının çok değişmediğini görürsünüz.

Fakat her iki eşin de tam gün çalıştığını var sayarsak, erkeğin eve harcandığı zamanda da büyük bir artış yaşandığını görebiliriz. Kesinlikle eşit değil, fakat yine de ev işlerinin bölüşümünde büyük bir değişiklik var.

Bu değişim uluslar arasıdır. Kadınların mutsuz ve baskı altında evde oturduğu 1950'lerin durumuyla karşılaştıracak olursanız, çocuklu kadınların çoğunun

işe gittiği bugünkü içinde bulunduğumuz durum, değişen şartları ve fikirleri gösteriyor.

Patriarşi kadınlar arasındaki sınıfsal farklılaşmayı açıklamaz. Bu, küreselleşme döneminde ortaya çıktı. Kadınlar arasındaki bu bölünmenin kaynağı sınıfsaldır.

Bunun kaynağı sömürülenlerin mi, yoksa sömürülenlerin mi yanında olduğunuz sorusunda yatar.

İşte bu yüzden kadınların gebelik izni almalarını engelleyen bir kadın olursunuz, bu yüzden evinizi temizletirken ya da giysilerinizi ütülererek başka kadınları sömüren bir kadın olursunuz. Bunlar sınıfsal ilişkilerdir, kızkardeşlik ilişkisi değil.

Bence kadınlar kesinlikle baskı altındadırlar. Kadınlar ve erkekler arasında kesinlikle eşitsizlik vardır. Fakat nereden gelmekte bu baskı?

Bütün baskılar kapitalizm tarafından biçimlendirilir. Küresel sermaye kadınların yaşamlarını, bütün ülkeleri, toplulukları ve çok yüksek sayıda insanı yok etmektedir.

George Bush'un Irak ve Afganistan'ı kadınların kurtuluşunu sağlamak için bombaladığını iddia ettiği bir durumda ne yapacaksınız? Bütün kadınları kardeş olarak gören feminist politikanın sınırlarını sorgulamanız gerekir.

Condoleezza Rice kimlik politikalarının somut örneğidir. Milyonlarca beyaz ve siyah kadın ve erkeğe açıkça baskı uygulayan siyah bir kadındır.

İngiltere'de kadın hareketi 1978'den beri birleşmiyor. Bunun hakkında tutarlı bir hareketmiş gibi konuşamazsınız. Bunun sebebi siyasettir.

İnsanlar sınıfa yönelik baskıyı azaltamıyorsunuz diyor. Ben her hangi bir şeyi azaltan bir sınıf analizi görmüyorum. Ben bunun, baskıda ideolojinin ne kadar önemli bir rol oynadığı, ve baskıya karşı nasıl direneceğimiz gibi, baskı analizinin iktisadi terimlerle geliştirilmesinin bir yolu olduğunu düşünüyorum.

Meena Menon Hintli bir tekstil işçi sendikası aktivisti. Geçen Ocak'ta Bombay'da gerçekleşen Dünya Sosyal Forumu'nun örgütlenmesine katıldı. Ayrıca kadın ve küreselleşme tartışmasında da konuştu. Aşağıda Londra'da ki konuşmasından bir parça bulunuyor:

Küreselleşmenin kadınlar üzerinde şiddetli bir etkisi oldu. Bunu Asya ülkelerinde daha açık görebilirsiniz.

Finansal kurumlar bu ülkelere 1990'dan sonra girdi. Kadınlar için bu, işsizlik anlamına geldi. Kaybedilen işlerin çoğu kadınlar tarafından yapılmaktaydı. Kadınlar iş gücünün ve sendikaların önemli bir unsuruydu.

Ben tekstil endüstrisinde çalışıyorum. Erkek sendika liderleri kadınların işten çıkarılmasını kabul etti. Gelir üretimi aile temelli oldu. Aileler küçük işler almaya başladı, kadınlar da bu işin baş örgütleyicileri oldu.

"Sınıfımız birleşmeli!"

Aile emeğinin bir parçası iseniz, bilinç anlamında bir sınıfın parçası olmazsınız. Bu durum kadınların bilincinde etkili oldu. İş, artık ev işinin bir parçası olmuştur.

Küreselleşmenin ilerlemesi yoksulun kenara itilmesi demektir. Küreselleşme kadınları sınıfsal açıdan böldü. Medyanın orta düzeyinde çalışan çok sayıda kadın görebilirsiniz. Bu kadınların çoğu daha yoksul kadınlarla aralarında bir ilgi ortaklığı kurmuyor.

Analizle

Kadın hareketlerinin çoğu şu noktayı görmekte başarısız oldu ve küçük klik-

lere dönüştüler. Biz binlerce kadın olarak yürümeyi bekliyorduk. Bu gerçekleşmedi. Burada bir yanlışlık var.

Gerçekten de, kadın hareketinin küreselleşmenin bu yeni aşamasında ne yapacağı üzerinde düşünmeye ihtiyacımız var. Yoksullarla ortak amaçlar geliştirmeliyiz. Irk, sınıf ve cinsiyet sorunlarını içeren bir ilgiler ortaklığını nasıl yaratacağız?

Bazılarımız kelimelerden ve analizleri tartışmaktan uzaklaşmaya başladı. Çok sık kelimeler üzerinde takılıp kalıyoruz ve analizleri kaybediyoruz.

Bir kömür madeninde benim bir yoldaşım çalışıyordu, karısı da sendika işlerini yapıyordu. Karısı çok uzun

saatler boyunca çalışıyordu. Ev işlerini yapabilmek, giysileri yıkamak ve kurumaları için dışarıya asmak istiyordu.

Erkekler gerçekten çok öfkeleniyorlardı. Bunu karı koca ilişkisine bir tehdit, bir itiraz olarak algılıyorlardı. Bu konularda erkeklerle konuşmak başkalarıyla konuşmaktan daha fazla zaman alıyordu. Bunlar sınıf bilinçli işçilerdi.

Sendika görevlilerinin karılarının neden dövdüklerini açıklayan bir analize ihtiyaç var. Patriarşinin en başta gelen analiz olduğunu iddia etmeyeceğim, fakat bu durumu da patriarşi olarak açıklarım, çünkü bu kelime bir şeyleri ifade ediyor.

En başta gelen analiz sınıfa dayalı olmalıdır. Politik bir hareket kurmak istiyorsak bunun içindeki küçük kutupları iyi görmemiz gerekir. Eğer göremezsek sınıfın birliğini kaybederiz, çünkü bunlar sınıfı bölen güçlerdir. Kapitalizme karşı savaşmak için bunu anlamalıyız.

Louise Michel

Barikatları kuran kadın

Tarihimizin en önemli günlerinden birisi de 18 Mart 1871'dir. Hikaye, Paris'in Montemartre semtinde sabahın 3'ünde başlar. Meydan baştan aşağı 250 inçlik toprakla doludur. Toprak Almanya ile Fransa arasındaki savaşta kullanılmıştır. Savaşta Paris bütün kış boyu Almanlar tarafından kuşatılmıştır.

Savaş, bütün Parisliler tarafından tam bir satış olarak değerlendirilen bir biçimde bitti. Silah bırakmanın hemen ardından yapılan seçimleri aşırı sağcılar kazandı. Yeni yönetimin başında Adolphe Thiers vardı. Marks Thiers'i "canavar bücür" olarak tanımlamaktadır.

Thiers'in en acil sorunu Paris'ti. Paris halkının çoğu işçiydi ve çok kızgındı. Hükümete kızıyorlardı, kuşatma sırasında dondurulan kiralardan kuşatma dönemini de kapsayan bir biçimde arttırılmasına kızıyorlardı, çalışma koşullarına kızıyorlardı.

Ve Thiers Montemartre'deki toplardan çok endişeliydi. Bu toprak emekçi kadınlar, erkekler ve çocuklar tarafından ele geçirilmiş ve Montemartre'a getirilmişti.

Onları koruma görevi Ulusal Muhafızlar'a verildi. Ulusal Muhafızlar Prusyalılara karşı savaşmak için Parisliler tarafından oluşturulmuş askeri birlikti. Ulusal Muhafızlar'ın merkez komitesi gerçekten demokrattı.

Hükümete bağlı askerler topları almak için gelirler.halk Montemartre'da topları savunmak için toplanmaya başlar. Sokaklarda kargaşalık başlar.

Birden Montemartre'a koşarak bir kadın gelir. Adı Louise Michel'dir. 41 yaşındadır. Toplara göz kulak olması gereken komiteye seçilmiştir.

Yaralı bir askere yardım ederken bir generalin artık Paris'in Fransız ordusunun elinde olduğunu duyar. General "silahlarımızı alan pislik, iğrenç döküntüler iyi bir ders alacaklar" diyordu.

Louise Michel bunun ne anlama geldiğini hemen kavrar. Bir hizmetçinin kızıdır. Öğretmen olmuştur fakat çeşitli okullardan kendi yöntemine göre öğretmek istediği için kovulmuştur.

Paris'teki radikal harekette çok aktiftir. Kısa zamanda önde gelen bir konuşmacı olmuştur.

O günlerde kendisine ait bağımsız fikirleri olan kadınlara karşı erkekler arasında muazzam bir tepki vardı. Buna rağmen Louise Michel hareket içinde kabul görmekteydi.

Karl Marks ve diğerleri tarafından kurulmuş olan Uluslararası Emekçi Adamlar Örgütü'ne katılmıştı. Örgütün isminden de anlaşılacağı gibi bir kadının bu örgüte katılması oldukça zordu.

Louise Michel aynı zamanda Ulusal Muhafızlara da katılmıştı. Oysa Ulusal Muhafızlar'da bütünüyle erkeklerden oluşuyordu.

Her neyse, generalin söyledikleri duymuştu ve Montemartre'a doğru ordunun Montemartre'ı

Kadınlar Paris Komünü'nün hem kuruluşunda hem de burjuva ordusuna karşı savunmasında çok önemli rol oynadılar. Binlerce kadın erkeklerle birlikte savunmada yer aldı.

ele geçireceğini, topları alacağını ve herkesin gelip bunu durdurmasını bağıarak koşmaya başlar. Bu arada bütün kilise çanlarının çalmasını emreder.

Yorgun askerler hala topları başındaydı. Halk toplanmaya başladı. Generaller duruma hakim olmaya çalışıyorlardı. Aniden ortaya Louise Michel tarafından yönetilen bir kalabalık çıkar. 200 kadar kadın toplamıştır. Çoğunda tüfekler vardır. 3000 kadar askerin üzerine doğru yürürler.

Daha sonra, "hızla koşuyorduk. Tepenin üzerinde savaş pozisyonunda bir ordu olduğuna düşünüyorduk. Özgürlük için ölmeye hazırız. Bütün kadın cinsi bizim yanımızdaydı. Bunun nasıl olduğunu bilmiyorum!" diye yazdı.

Ayaklanma

General askerlerine üç defa ateş emri verdi. Üçünde de askerler ateş etmedi. Aniden bir çavuş "isyan etmeliyiz" diye bağırdı. Muazzam bir manzaraydı. Halk askerlerle kucaklaştı. Şarap şişeleri açıldı.

Ancak Adolph Thiers hiç de mutlu değildi. Bütün hükümeti

60-70 kilometre uzaktaki Versailles'e taşıdı. Ve Thiers Paris'te olanların intikamının alınacağına yemin etti.

18 Mart akşamı Ulusal Muhafızlar'ın merkez komitesi kendisini Paris hükümetini olarak ilan etti.

Merkez komitesinde derhal bir tartışma başladı. Bazıları derhal Versailles'deki ordunun üzerine yürümek istiyordu. "Derhal Versailles'e yürür ve hükümeti devirirsek Fransa'nın bütün şehirlerindeki, işçileri ayaklandırırsınız" diyorlardı.

Komite'de olmayan Louise Michel dışarda yakaladığı herkese "Versailles'e yürümemiz gerekir. Şimdi tam zamanı" diyordu.

Ancak komitenin çoğunluğu yasal bir çözümden yanaydı. Yetkiyi seçilmiş bir komiteye devretmek istiyorlardı.

Seçimler 26 Mart'ta yapıldı. Ulusal Muhafızlar şu bildiriye yayınladılar: "Şunu unutmayın, size en iyi hizmet edecekler sizinle aynı hayatı yaşayan, sizin hastalıklarınızı paylaşan sizin kendi aranızdan seçeceklerinizdir. Hırslılara güvenmeyin. Çok konuşan ve konuşuklarını eyleme geçiremeyenlere

inanmayın."

Seçimlere muazzam bir ilgi vardı. Halk, bir yazarın dediği gibi büyük ölçüde Kızıl Cumhuriyetçileri seçti.

Bu seçimler bütün diğer seçimlerden farklıydı. Karar vevrenler sadece hükümetteki işçiler değildi. Onlar hükümetin kararlarını uygulayan işçilerdi. Ne zaman polisler başında işçileri gördük ya da işçi hakimleri, işçi gazete yöneticilerini? Paris Komünü işte bunu başardı.

Paris Komünü sadece iki ay yaşayabildi. Bu süre içinde sürekli olarak Versailles'deki ordu tarafından kuşatılmıştı. Bugünlerde parlamentoda bir yasa önerisi iki ayda ancak komisyonlarda tartışılıyor.

Komün bu iki ayda geçmişe de uygulanmaya çalışılan kira artışlarını önledi. Rehin dükkanları işçilerden aladıkları herşeyi geri vermek zorunda kaldı. Fırınlardaki gece çalışması yasaklandı. Ve, Komün işçiler için Fransa'da ilk kez bir kaza sigortası başlatma hazırlıklarına girişti.

Eğitim rahip ve rahibelerin elinden alınarak halkın eline verildi. Komün eğitim için fantaziler yerine olgulara önem veren, "çocuk-

lar için en büyük hastalık haline gelen sıkıntıyı ortadan kaldıracak" bir eğitim istediğini ilan etti.

Kültürel ortam muazzamdı. Bütün kiliselerde tartışmalar yapılıyordu.

Ancak Komün hatasız değildi. Ulusal Muhafızların tersine Komün coğrafi esaslar üzerine seçiliyordu. Seçilenler kendilerini seçenlerden uzaklaşıyor, onları bir daha görmüyordu.

Bu durumun sonuçlarından birisi kendisini savaşta gösterdi. Thiers Versailles'den karşı saldırısını başlattı.

Aralıksız bombardımanlar Paris'in kapılarına kadar geldi. Ne var ki Komün savaşın yönetimini eski ordu subaylarına vermişti. Bu subayların Komün'ün demokrasi anlayışından haberi yoktu.

Versailles ordusu Paris'in kapılarını kimse korumadığı için kolayca şehre girdi.

Montemartre'daki toprak, sosyal devrimin başlamasına neden olan o toprak en kritik anda kullanılmadı.

Kahramanca direniş

Marks Paris Komünü'nün genel oyla seçildiğini fakat kadınların oy hakkı olmadığı yazar. Buna rağmen kadınların Paris Komünü'nde yaptıkları çok önemlidir.

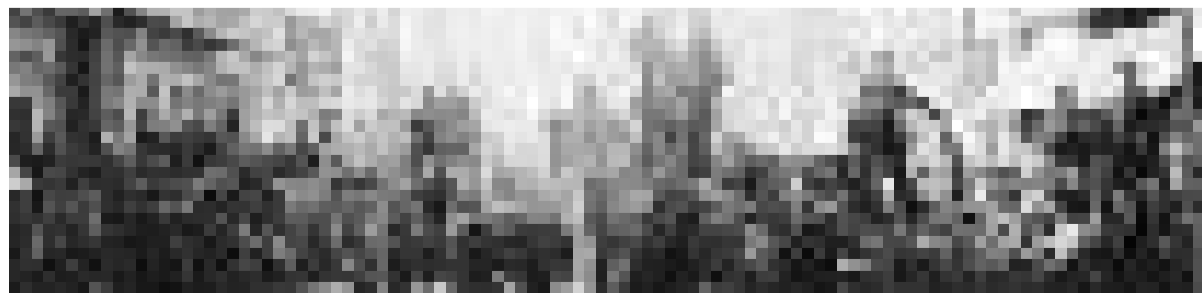
Kadınlar kendi sınıflarının iktidarı ele geçirdiğini bilerek Komün için savaşmışlar. Louise Michel Paris Komünü'nü korumak için 120 kadından oluşan bir tabura komuta ediyordu.

İşte artık bu hikayenin sonuna geldik. 2 Nisan'dan 25 Mayıs'a kadar süren bütün savaş boyunca çatışmalarda Versailles ordusundan 887 adam öldü.

25 Mayıs'tan sonraki 10 gün içinde Versailles ordusunun Paris'e hakim olması sırasında 25 bin kişi şehir dışına çıkarılarak kurşuna dizildi.

Ulusal Muhafızlarla en ufak bir ilişkisi olan herkes, kadın, erkek, çocuk öldürüldü. Louise Michel ölümden kurtuldu. Ama ellerinden kurtulamadı. Binlercesi ile birlikte bir sömürgeye gönderildi ve Fransa'ya döndüğünde hapse kondu.

Hiçbir zaman inancını ve mücadeleci ruhunu kaybetmedi. Ölmek üzereyken 1905 Rus Devrimi'nin haberi geldi. Ölüm döşeğinden kalkarak odanın içinde hoplayıp, zıplayarak dans etti ve sonra yeniden yatağına uzandı ve "Tamam, şimdi ölmeye hazırım" dedi.

25.000 işçi burjuva ordusu tarafından kurşuna dizilerek öldürüldü

Bu metin, geçen ay ölen İngiliz Sosyalist işçi Partisi üyesi, çok sayıda gazetecilik ödülü kazanmış olan gazeteci Paul Foot'un bir konuşmasının özetidir.

Gelenek, yeni sol ve kitleler

Türkiye'de sola, devrimci marksist geleneği tartışmaktan uzak durma biçiminde bir eğilim hakim. Bu, kendisini sık sık "Beni Stalin ya da Troçki ilgilendirmez; halka yönelik baskıya, zulme yoksulluğa karşı mücadele daha önemlidir." biçiminde ifade edilen sözlerle ortaya konuyor. Bunun temelinde doğu blokunun çöküşü yatıyor. 89'dan sonra stalinist sol sahiplendiği geleneği tartışmaya açmak yerine, hiçbir şey yaşanmamış gibi yoluna devam etmeyi seçti. Konuya ilişkin görüş belirtenler ise bunu, sağa doğru kayarak yaptı.

Oysa mücadelenin her bir anında, karşılaşılan taktik ve stratejik sorunlara ürettiğimiz yanıtlar sahip olduğumuz gelenekle yakından ilgili. 1 Aralık 2002'den bu yana yaşanan savaş karşıtı hareket süreci bu konuda turnusol kağıdı işlevi gördü. Dünyada yeni bir hareketin yükseldiğini gören ve en önemli görevin hareketin inşası olduğunu düşünenler, uzun süreli, kazanmayı amaçlayan, geniş kitleleri harekete geçirmeyi önemseyen kampanyalar ördüler. Kampanyanın zirvesini büyük kitle gösterileri yaptılar. Kendi örgütünden başkasını görmeyenler ise kitle hareketini önemsemediler, kazanmayı değil sadece protesto etmeyi amaçladılar, kitlesel eylemler yerine dar kadro eylemlerini tercih ettiler.

Ortaya çıkan bu iki farklı strate-

jik, taktik yönelimin gelenekte gizli derin tarihsel kökleri var. Kitlelere güvenenler Marks'ın "İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır." prensibini temel alıyor. Rosa Lüksemburg'un kitlelerin kendiliğinden eylemine verdiği önemi, kitle mücadelesinin gücünü biliyor. Tarihsel olarak bütün devrimlerin kitlelerin kendiliğinden mücadelesiyle patladığını hatırlıyor. Bu yüzden geniş kitleleri harekete katmayı önemsiyor. Örgüt fetişistleri ise kitlelere düşman olan bir geleneği sahipleniyorlar. İspanya 1936'da binlerce heyecan dolu devrimci genci Franko'nun kucağına atan, Fransa 1968'de De Gaulle'ün ülkeyi helikopterle terk etmesine yol açan kitleleri goşistlikle suçlayan, bir çok ülkede kitlelerin devrimci mücadelesini satan bir geleneği sahipleniyorlar.

Seattle'da patlak veren anti-kapitalist hareketin en önemli görünür özelliği kitlesel eylemlerle kendisini hissettiriyor olması. Hareket geride kalan beş yıl boyunca muazzam boyutlarda bir kalabalığı mobilize etmeyi başardı. Uzun bir döneme yayılan her kitlesel hareket döneminde olduğu gibi, anti-kapitalist hareket de dünyayı önemli ölçüde değiştiriyor. Örneğin postmodern teorilerin sesi kısıldı, küreselleşme ideolojisi fiyasko oldu vb. Fakat en önemlisi anti-kapitalist hareket yeni bir solu mümkün kılıyor. Zaten hareket

ATTAC, savaş karşıtı kampanya birlikleri, sosyal forum örgütlenmeleri gibi yeni sol çevreler oluşturmuştu. Şimdi ise hareketin politik odağı olacak yeni sol yapılar hareketin daha gelişkin olduğu yerlerde bir bir oluşmaya başlıyor. Bunun yanı sıra yeni sol tartışması tüm dünyada çok önemli bir gündem.

Hareket yeni genç bir kuşağı harekete geçiriyor, yeni mücadele yöntemlerini, yeni örgütlenme tarzlarını dayatıyor. Bunun sonunda yeni bir solun oluşması kaçınılmaz oluyor. Ancak "Türkiye'de bir anti-kapitalist hareket var mı?" tartışmasında

olduğu gibi (hareket inşa edilmesi gereken bir süreçtir) yeni sol inşa edilmesi gereken bir odaktır. Hangi temel fikirler üzerinde inşa edileceği ise çok açık: Sosyalist İşçi'nin son sayılarının her birinde bu temel fikirlerden birine odaklanan yazılar yer alıyor. Ancak, asıl olarak bize hareket gösteriyor. Eğer hareket geniş kitleleri seferber etmeyi, kitlesel eylemler gerçekleştirmeyi önemsiyor ve kitlelerin dönüştürücü gücüne güveniyorsa; o halde Yeni sol, kitlelerin gücüne güvenen bir sol olacaktır

Mehmet DEMİRÖZ

İftar çadırları

Ramazan ile birlikte İstanbul'un her tarafına "iftar çadırları" kuruldu. Bazı yerlerde ise kıyıya çekilmiş gemilerde iftar yemeği verilmekte.

Çadırlar çok zaman İstanbul Büyükşehir Belediyesi tarafından kuruldu. Bazıları ise yerel belediyelerin.

İftar çadırları ile Büyükşehir Belediyesi "sevap" işlediğini göstermeye çalışıyor. Zaman zaman televizyonlara yansıyan haberlerde ise Belediye yetkilileri iftar çadırlarını ihtiyacı olanların kullandığını söylüyorlar.

Oysa işte gerçek: İftar çadırlarında yemeli yiyelerin %78'i erkek. Kadınlar sadece %22 ve çok zaman çadırlara yaklaşamıyorlar bile.

Zaten, çadırlar haremlik ve selamlık olarak ikiye ayrılmış durumda.

İftarını bu çadırlarda bozanların %40'ı işçi ve memur. Yüzde 10'u emekli, yüzde 15'i öğrenci ve sadece yüzde 10'u işsiz.

Yani iddia edildiği gibi iftar çadırlarından en yoksullar, işsizler yararlanmıyor.

Metin BİRLİK

Bayiler

Ben Sosyalist İşçi'yi bulmakta zorluk çekiyorum. Bu nedele Sosyalist İşçi'yi bayilere vermediğinizi öğrenmek istiyorum.

Bir de Sosyalist İşçi internet sitesi çok geç yenileniyor. Oysa oradan gazeteyi takip edebiliriz.

N.A.

Kapitalist bir dünyada bilgisayar sektörü....

Yaklaşık 13 yada 14 yıl önce dünyanın en büyük yarı iletken üreticisi intel 386 adlı bilgisayar chipini ilk piyasaya sürdüğünde. Aslında bilgisayar sektörünün ne kadarda büyük bir sektör olduğu elerinde daha şimdiden sonraki chipleri çoktan hazır bulunduğuna dair ortalıkta şehir efsaneleri dolaşır olmuştu.

Bir işlemcinin bilgisayar sektöründe ticari ömrünün ortalama iki yıl olduğu düşünülürse aslında bilgisayar sektörünün teknolojiyi ne kadar beklettiği yada aslında ne

kadar bölüp sekteye uğrattığı elinde gücü ve bilgisi olduğu halde iki yıl içinde piyasaya arz edileceği teknolojiyi dört yada beş yıla yayarak bu sürede iki katı para kazandığı bu arada da dünyamızın kısıtlı kaynaklarını daha çok kar uğruna boşuna heba ettiğini daha iyi anlaşıyor. Hele hele günümüz güncel bilgisayarlarının parçalarından olan bir Pentium-4 ü üretmek için 3.7 kg kömür tüketmek, 40 litre su kirletmek zorunda olduğunu, bir yılda küresel pazar için 100 milyona yakın işlemci (2004 yılı tahmini

194.6 milyar dolar) üretildiğini düşününce ve de bütün bunların üzerine ortalama her iki yılda bir 100 milyona yakın PC'nin hurda olduğunu ve bunları geri dönüştürmek yerine Hindistan'a ve başka üçüncü dünya ülkelerine postalamanın daha ucuz olduğunu, bu gibi ülkelerde de hurda bilgisayarlardan dağlar oluştuğunu düşününce konu insanın kafasında daha iyi netlik kazanıyor.

Fakat içinde yaşadığımız kapitalist sistemin işleyişi anlaşıldığında, bütün bunların sis-

temin devamı için bir gereklilik olduğu çok açık. Çünkü bu sistem üretip tükettiği sürece var olabiliyor. Bu yüzden arz sürecini ne kadar uzun tutup tüketimi ne kadar artırırsa o kadar kar elde ediyor. Tabi bu sırada tek evimiz olan dünyamızın yerine koyması çok uzun zaman alacak kaynakları şuuruzca tüketiliyor. İşin en kötü tarafı ise bunun sadece bilgisayar sektöründe değil sistemin genelinde böyle olması...

"Kapitalizm öldürür kapitalizmi öldürelim"
Selin BAKIRCI

sosyalist işçi ne savunuyor?

Aşağıdan sosyalizm

-Kapitalist toplumda tüm zenginliklerin yaratıcısı işçi sınıfıdır. Yeni bir toplum, işçi sınıfının üretim araçlarına kolektif olarak el koyup üretimi ve dağıtımını kontrol etmesiyle mümkündür.

Reform değil, devrim

-İçinde yaşadığımız sistem reformlarla köklü bir şekilde değiştirilemez, düzeltilemez.

-Bu düzenin kurumları işçi sınıfı tarafından ele geçirilip kullanılamaz. Kapitalist devletin tüm kurumları işçi sınıfına karşı sermaye sahiplerini, egemen sınıfı korumak için oluşturulmuştur.

-İşçi sınıfına, işçi konseylerinin ve işçi milislerinin üzerinde yükselen tamamen farklı bir devlet gereklidir.

-Bu sistemi sadece işçi sınıfının yığınsal eylemi devirebilir.

-Sosyalizm için mücadele dünya çapında bir mücadelenin parçasıdır. Sosyalistler başka ülkelerin işçileri ile daima dayanışma içindedir.

-Sosyalistler kadınların tam bir sosyal, ekonomik ve politik eşitliğini savunur.

-Sosyalistler insanların cinsel tercih-

lerinden dolayı aşağılanmalarına ve baskı altına alınmalarına karşı çıkarlar.

Enternasyonalizm

-Sosyalistler, bir ülkenin işçilerinin diğer ülkelerin işçileri ile karşı karşıya gelmesine neden olan her şeye karşı çıkarlar.

-Sosyalistler ırkçılığa ve emperyalizme karşıdır. Bütün halkların kendi kaderlerini tayin hakkını savunurlar.

-Sosyalistler bütün haklı ulusal kurtuluş hareketlerini desteklerler.

-Rusya deneyi göstermiştir ki, sosyalizm tek bir ülkede izole olarak yaşayamaz. Rusya, Çin, Doğu Avrupa ve Küba sosyalist değil, devlet kapita-

-Sosyalistler bu ülkelerde işçi sınıfının iktidardaki bürokratik egemen sınıfa karşı mücadelesini destekler.

Devrimci parti

-Sosyalizmin gerçekleşebilmesi için, işçi sınıfının en militan, en mücadelecisi kesimi devrimci sosyalist bir partide örgütlenmelidir. Böylesi bir parti işçi sınıfının yığınsal örgütleri ve hareketi içindeki çalışma ile inşa edilebilir.

-Sosyalistler pratik içinde diğer işçilere reformizmin işçi sınıfının çıkarlarına aykırı olduğunu kanıtlamalıdır.

-Bu fikirlere katılan herkesi devrimci bir sosyalist işçi partisinin inşası çalışmasına omuz vermeye çağırıyoruz.

DSİP

Devrimci Sosyalist İşçi Partisi

Hertürlü bilgi için:

0536 - 335 10 19

0212 - 244 39 05

Beyoğlu: 0536 • 259 73 64
Kadıköy: 0536 - 637 81 99
Ankara: 0535 - 514 11 73
İzmir: 0537-624 49 08
Akhisar: 0544 - 515 62 59
Antalya: 0537 - 391 06 32
Balıkesir: 0555 - 398 86 45
Bursa: 0535-422 3965
Denizli: 0543 - 476 27 88
Karabük: 0533 - 772 54 93
sosyalistisci.org

Hükümet sosyal güvenlik sistemini çökertiyor "AKP sağlığa zararlıdır"

AKP hükümeti SSK'ya bağlı hastanelere el koymaya hazırlanıyor. Hükümetin hazırladığı 11 maddelik tasarı sosyal güvenlikte tam anlamıyla yıkımı hedefliyor.

Tasarıya göre, SSK'ya bağlı olan sağlık kuruluşları bedeli karşılığında, bağlı olmayanlar ise bedelsiz olarak Sağlık Bakanlığı'na devredilecek.

Tasarıda yer alan saldırı maddeleri şunlar:

1. SSK'nın sağlık birimlerinin kadroları ile birlikte Sağlık Bakanlığı'na devredilecek. Sağlık Bakanlığı'na geçmek istemeyen işçilerle ilgili tasarı

şu emri buyuruyor: "Geçmek istemeyen işçilerin kanuni hakları ödenerek kurum ile ilişkileri kesilir".

2. Hazırlanan yasanın temel hedefi SSK'yı imha etmek. 54 bin 167 sağlık personeliyle 33 milyon SSK'lıya hizmet veren SSK, devletten sonra en büyük gelire ve mal varlığına sahip bir kurum.

3. Bu kararlar sadece, esas olarak işçilerden kesilen vergilerle inşa edilmiş olan SSK'ya tüm varlığıyla birlikte el konulmuş olmayacak. Aynı zamanda Kamu Yönetimi Temel Kanunu'nun uygulaması

da kolaylaşacak. SSK'da çalışan 50 bin kişinin ve Sağlık Bakanlığı'ndaki 200 bin kişinin sözleşmeli personel olmasının önünü açacak.

4. Devir ve tespit işlemleri ile SSK hastanelerinin devir bedellerinin belirlenmesinde öngörülen komisyon çalışmalarında bir anlaşmazlık ortaya çıkması halinde ise tek yetkili Başbakan kılınıyor. Mahkemeleri, hukuku tümüyle devre dışı bırakan ve yetkiyi tümüyle başbakana bırakan tasarıda, "ortaya çıkacak anlaşmazlık ve tereddütleri gidermeye Başbakan yetki-

lidir" deniliyor. Yani sağlık hakkımız Tayyip Erdoğan'ın kararlarına bağımlı hale getirilmeye çalışılıyor.

Hükümetin tasarısı özetle sosyal güvenlik sistemini çökertmeyi, milyonlarca emekçinin ve ailelerinin sağlık hizmetlerinden faydalanma haklarını gasp etmeyi, işçilerin vergileriyle inşa edilmiş olan SSK'ya el koymayı, Başbakan'ı sağlık hizmetleriyle ilgili sorunlarda tek yetkili kılmayı, onbinlerce sağlık çalışanını işten atılma riskine mahkum etmeyi ve sağlık hizmetlerini paralı hale getirmeyi hedefliyor.

SSK:
148 hastanesi,
212 dispanserini,
202 sağlık istasyonu,
3 ağız ve diş sağlığı merkezine
el konularak
60 bin personeli ile Sağlık
Bakanlığı'na devredilmek
isteniyor

5.6 katrilyon alacağı var SSK'ya herkes borçlu

Hükümetin "bütçenin sırtındaki kambur" olduğunu ileri sürdüğü SSK'ya borcu olmayan kurum yok.

Özel ve kamuya ait kurumların, SSK'ya toplam 5.6 katrilyon lira prim, gecikme zammı ve sosyal yardım zammı borcu var. Kamu kurum ve kuruluşlarının SSK'ya 2 katrilyon 11 trilyon 530 milyar lira, özel sektör kuruluşlarının ise 3 katrilyon 607 trilyon 947 milyar lira borcu bulunuyor.

Sendikalar ne diyor?

Türk-İş:

"SSK'nın bütün hastanelerinin, dispanserlerinin, sağlık istasyonlarının, taşınmaz mallarının asıl sahibi işçiler, emekçiler ve onların aileleridir".

DİSK Genel Başkanı Süleyman Çelebi:

"SSK'larda yaşanan sıkıntıların sorumlusu kurumun kaynaklarını siyasi çıkarları için kullananlardır. SSK'nın tüm halkındır."

SES Genel Başkanı İsmail Hakkı Tombul:

"Bu uygulama sağlık hizmeti alabilmek için daha fazla para ödemeye neden olacaktır."

İzmir Tabip Odası Başkanı Zeki Gül:

"Devir girişimi SSK'yı yok etme planının bir parçasıdır."

Sağlık-İş Genel Başkanı Mustafa Başoğlu:

"SSK'nın kurulduğu günden beri sigortalılara sağlık hizmeti vereceği, kanunla güvence altına alınmıştır. Bu amaçla da işçiler kuruma ücretlerinin yüzde 11'i oranında prim ödemektedirler. İşçilerin ödediği bu primler üniversitelere, özel hastanelere, son olarak da Sağlık Bakanlığı hastanelerine kaydırılmaktadır. Haksızlık ve yanlışlık buradadır."

Sağlık hakkımız için birleşik mücadeleye

AKP iktidarının gözünü IMF politikaları bürüdüğü için sadece sosyal güvenlik sistemini çökertmekle yetinmiyor. İşçi sınıfının tüm kazanılmış haklarına yönelik ağır bir neo liberal saldırı programını hayata geçiriyor. Köy Hizmetleri Genel Müdürlüğü'nün kapatılmasını hedeflemesi bu saldırılardan bir diğeri. Kamu Rejimi Personel Yasası emekçileri bekleyen bir başka saldırı adımı. Bu

saldırıları püskürtmenin tek bir yolu var: Birleşik mücadele, birleşik eylem. SSK'ların Sağlık Bakanlığı'na devredilmesine karşı oluşan direniş havası, yaygınlaşabilir. Sendikalar birleşirse, saldırılara karşı somut bir programa sahip somut bir eylem taktimi çıkartılabilsen, onbinlerce işçi mücadeleye atılabilir. Bu eğilimin minyatür örnekleri yaşanmaya başladı.

İstanbul'da SSK Okmeydanı Hastanesi'nde SSK'nın tahrip edilmesine karşı eylem yapan DİSK üyesi işçilere, TTB, SES, Yol-İş İstanbul 1 No'lu Şube ile hasta ve hasta yakınları da destek verdi. DİSK'in Ankara'da SSK Genel Müdürlüğü önünde yaptığı eylem de SES ve Ankara Tabip Odası üyelerince desteklendi. Adana'da ise DİSK'e TÜMTİS ve KESK'e bağlı

sendikalar destek verdi. Emek Platformu saldırı programına karşı harekete geçmeye başladı. Türk-İş, KESK ve DİSK temsilcileri birleşik mücadelenin öneminden söz etmeye başladılar. Öyleyse birleşelim! AKP'ye haddini bildirelim. Sağlığımızla oynayanların siyasi ömürlerini kısaltalım!